

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XVII.

KRUUNUNMETSÄT.

—
Uusi jakso.
—

1.

**Metsänhoitohallituksen alamainen kertomus Suomenmaan kruunun-
metsien hoidannosta vuonna 1885.**

HELSINGISSÄ,
KEISARILLISEN SENÄTIN KIRJAPAINOSSA,
1887.

Alamainen kertomus Suomen kruununmetsien hoidannosta vuonna 1885.

Niitä asioita, jotka puheen-alaisena vuotena Metsänhoitohallituksen ratkaistaviksi tahi Metsänhoitohallituksen muun toimenpidon alaisiksi ovat Metsänhoitohallituksen kirjediareihin kirjoitetut, on ollut luvultansa 2,669, joista 162 asiaa oli siirretty vuoden 1884 diareista ja 2,507 asiaa oli saapunut hoidantovuoden kuluessa. Näistä asioista, jotka eivät ole koskeneet ainoastaan kruununmetsien hoidantoa, vaan myöskin maan metsänhoitoa yleensä, on 2,510 asiaa vuoden aikana tutkittu ja lopullisesti käsitelty, jota vastoin 159 osin niin myöhään vuoden viimeisellä kuulla saapunutta, ettei niitä vuoden kuluessa ehditty käsitellä, osin taasen erinäisten syitten vuoksi pakosta toistaiseksi jätettyä asiaa siirrettiin vuoteen 1886. Ja on ratkaistuista asioista sepitetty 808 alamaista lausuntoa ja Keisarilliseen Senaattiin lähetettyä esitystä sekä 2,109 kirjettä metsänhoitovirkamiehille, Kuvernööreille ja maan muille virastoille; siis nousee Metsänhoitohallituksen kirjevaihto puheen-alaisena vuotena 2,917 kirjenumeroon niihin kuuluvine liitekirjoiheen tileistä, suorituksista, ehdotuksista ja kertomuksista, ynnä muusta.

Keisarillisen Senaatin 4 päivänä Joulukuuta 1884 määrättyä, että Mikkelin läänin kruununmetsistä, jotka isoimmaksi osaksi viime vuosina ovat ostetut, olisi muodostettava erityinen hoidantopiiri, nimeltään Mikkelin hoito-alue, ovat maan kaikki kruununmetsät, joista suurin osa, joka löytyy maan pohjois- ja keski-osissa, toistaiseksi ainoastaan väliaikaisesti on metsänhoidantoon kuuluva, vuoden aikana hoidantoa varten olleet jaetut 7 tarkastuspiiriin ja nämät 49 hoito-alueeseen, joihin tulee lisäksi: Evon metsänhoito-opiston alle kuuluvat koemetsät, joitten Yli-metsänhoitajanviran toimittajana on ollut mainitun opiston tirehtori, sekä Metsänhoitohallituksen lähimmällä valvonnalla hoidetut, niin hyvin yllämainittu Mikkelin hoito-alue, kuin myöskin Wiipurin läänissä Pällilän hoito-alue, Korpiselän-Soanlahden hoidantopiiri, Lintulan metsäryhmä ja Ilmeksen kruununpuisto sekä Turun ja Porin läänissä erityiset yläneeltä ynnä muissa pitäjissä ostetut metsäalat.

Hoidannosta saa Metsänhoitohallitus erittäin kustakin tarkastus- ja muusta hoidantopiiristä, alamaisuudessa lausua seuraavaa:

Kemin tarkastuspiiri.

Tämä tarkastuspiiri, joka on Oulun läänin pohjoisimmassa osassa, sisältää niin hyvin kaikki osin lopullisesti pyykitetyt, osin väliaikaisesti rajoitetut ja osaksi vielä paikkakunnan talonmaitten yhteydessä olevat kruununmaat Tornion ja Kemijokien alanteissa, kuin myöskin Uutsjoen ja Inarin lapinmailla, sekä sen osan Kuolajärven pitäjistä, josta vedet juoksevat Wenäjälle.

Jos kohtakin laajanlaisia maanmittaustoimituksia vuoden aikana on ollut tekeillä, niinkuin isojako Kittilän pitäjässä, isojaon järjestelyä ja metsäveromaiden lohkaisuja erityisille kyläkunnille Ylitornion pitäjässä sekä kruununmaiden väliaikaista eroittamista vksityisten maista Kuolajärven ja Kuusamon pitäjissä, jonka kaiken kautta piirin ala on määrätty melkoisesti pienennettäväksi, on tämä ala kuitenkin, koska mainituista toimituksista ei vuoden kuluessa ole saatettu loppuun, edelleen ilmoitettava 19,521,701 tynnyrinalaksi, jakautuen seuraavalla tavalla kuta-

Hoito-alue.	Yhteensä maanala.	Koko maanalaan kuuluu:				Maanala on kruunupuitoksiksi julistettu.
		Viljelysmaita.		Kuivaa met- sämaata.	Soita, nevoja ja hylky- maita.	
		Peltoa.	Niittua.			
T y n n n y r i n a l a a .						
Kemin	608,539	35	600	485,874	122,030	584,63
Tornion	1,140,594	130	1,206	522,880	616,378	—
Muonion	2,321,516	5	200	1,213,011	1,108,300	—
Ounasjoen	1,873,275	20	407	621,077	1,251,771	—
Rovaniemen	1,662,402	92	532	741,000	920,778	—
Kemijärven	3,659,600	6	250	2,159,344	1,500,000	—
Sodankylän	3,255,775	14	150	2,454,651	800,960	—
Inarin	5,000,000	—	—	3,000,000	2,000,000	—
Yhteensä	19,521,701	302	3,345	11,197,837	8,320,217	584,63

Näistä laajoista maanaloista ovat kuitenkin seuraavat alat, joista tähän asti allamainittujen syitten vuoksi osin ainoastaan vähäpätöisiä puuaineita osin taasen ei mitäkään ole voitu ulosantaa, metsänhoidannolle olleet enemmän rasitukseksi, kuin tulolähteenä, nimittäin:

1:si Inarin hoito-alue siihen kuuluvine 500,000 tynnyrinaloineen, josta siellä

paikottain löytyviä harva- ja lyhyt kasvuisia metsäryhmänneitä ostajien puutteessa ainoastaan poikkeustiloissa voidaan käyttää hyväksi, vaan joilla kuitenkin on arvonsa suojelusmetsinä ja sen vuoksi ovat vartioittavat ja hoidettavat; 2:si Enontekiäisten kappeliin kuuluvat osat Muonion ja Ounasjoen hoito-alueista, jotka yhteensä tekevät noin 2,538,480 tynnyrinalaa melkein metsätöntä maata; 3:si 1,742,000 Kemijärven hoito-alueeseen kuuluvaa tynnyrinalaa metsämaata siinä osassa Kuolajärven pitäjätä, josta kaikki vesijaksot juoksevat Wienanmereen ja mistä puuaineita siitä syystä ei ainakaan tähän asti ole voitu myydä. Näitä arvottomia metsäaloja löytyy siis yhteensä 9,280,480 tynnyrinalaa ja olisivat aina jätettävät lukuun ottamatta, kuin on kysymys Suomen kruununmetsistä ja niiden raha-arvosta. Tämän lisäksi tulee, 4:si ettei Kemijärven hoito-alueen jällelle jäänyt osa, johon kuuluu kruununmetsät Kemijärven pitäjässä, sekä osia Kuolajärven ja Kuusamon pitäjistä, yhteensä 1,917,600 tynnyrinalaa, näitten pitäjän kanssa tehtyjen sotamies-sopimusten vuoksi, tähän asti ole ollut hakkuun alaisena ja niin muodoin on ollut metsänhoidannolle enemmän rasitukseksi kuin hyödyksi. Se osa puheenalaisesta piiristä, josta puutavarain kauppoihin on voitu ryhtyä, on siis ollut ainoastaan 8,323,621 tynnyrinalaa.

Yhden Yli-metsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisina on piirin hoito-alueiden hoidantoa ja niitten metsien vartioitsemista varten vuoden aikana käytetty seuraava määrä henkilöitä:

H o i t o - a l u e .	Hoidantoon.		Vartioitsemiseen.		
	Metsänhoitajia.	Metsänharjoittajia.	Metsävarti-joita.	Ylimääräisiä metsävarti-joita.	Vartiopiirien keskimääräinen laajuus.
					Tynnyrinalaa.
Kemin	1	1	9	5	67,615
Tornion	1	2	15	10	76,040
Muonion	1	2	10	1	180,000
Ounasjoen	1	2	9	2	110,000
Rovaniemen	1	3	13	2	127,877
Kemijärven	1	1	13	—	145,000
Sodankylän	1	2	10	—	325,000
Inarin	—	1	3	2	—
Yhteensä	7	14	82	22	—

Edellämainitut vähänarvoiset maat Enontekiäisten kappelissa ja Kuolajärven pitäjässä, yhteensä 4,280,480 tynnyrinalaa, eivät ole pantu yllä luetellun vartiioväen alaan, vaan toimittaa niiden vartioitsemisen hoidantohenkilöt ylimääräisten metsä-vartijain avulla. Hoito-alueisin asetetun ylimääräisen vartiioväen palkkaamiseen on

Keisarillinen Senaatti 7 päivänä Joulukuuta 1883 myöntänyt ei ainoastaan 1,500 markkaa Tornion alueeseen, vaan myöskin 1,680 markkaan asti Kemin, Muonion, Ounasjoen ja Rovaniemen hoito-alueisin yhteisesti, annettavaksi kultakin vuodelta vuosina 1884—1886, sekä 24 päivänä Lokakuuta 1884 määrännyt rahoja Inarin hoito-alueen vartioitsemiseen samallaisella tavalla, kun se puheenalaisena tilintekovuonna viiden kuukauden aikana toimitettiin, nimittäin 75 markkaa kuussa molemmille vartijoille.

Metsänhoitajan apulaisiksi puuaineita ulosannettaessa Rovaniemen hoito-alueesta on ollut määrättyä kaksi hirsienarvioimiseen palkittua metsäntaksoitusvirkamiestä, nauttimatta tästä toimesta muuta palkkiota, kuin korvauksen matkakustannuksista.

Rajankäyntitöitä ovat maamittarit vuoden kuluessa toimittaneet Tornion ja Ounasjoen hoito-alueiden kruununmaita vastaan, naapurikyliässä tapahtuvia jakotoimituksia varten, vaan tällä tavalla avatuiden rajalinjain pituutta ei vastaiseksi voida ilmoittaa.

Tarkastuspiirin kartastoa on, sitä myöten kuin mittauksia on toimitettu, varhemmin lisätty, jonka vuoksi puheenalaisena vuonna tähän suhteeseen ei ole muuta tehty, kuin että hirsimetsää kasvavat paikat Tornion hoito-alueessa ovat merkityt numeroilla pienemmässä mittakaavassa tehdyille kartalle.

Niinkuin myötä seuraava ote piirin-hoidannon pääkirjasta (liite N:o 1) näyttää, nousevat menot hoidannosta ja vartioitsemisesta ynnä muusta 117,601 markkaan 95 penniin, sekä tulot myydyistä metsänaineista, vuokralle annetuista niituista ja muista maankäyttämisen oikeuksista 374,495 markkaan 42 penniin. Vuotuisten menojen ja tulojen erotus tekee siis 256,893 markkaa 47 penniä puhdasta voittoa.

Tämän piirin hirsivarastosta, josta 20 päivänä Kesäkuussa 1884 tehdyn kauppakontrahdin mukaan Kauppaneuvos A. O. Snellmanille on myyty 500,000 sahatukkipuuta Rovaniemen ja Kemijärven hoito-alueista, ulosotettavaksi kymmenen vuoden kuluessa, on ostaja pidättänyt itsellensä vallan puheenalaisena vuonna hakkauttaa 80,000 puuta, jota paitse vuoden yleisessä puunmyynti-huutokaupassa on tarjottu myytäväksi 179,754 puuta, josta määrästä kuitenkin on voitu myydä ainoastaan 159,758 puuta. Myymättä siis jääneestä 20,016 puusta oli 15,892 kappaletta Sodankylän ja 4,124 kappaletta Ounasjoen hoito-alueesta, joissa paikkakunnissa puutavaroita yleisesti vähemmin menee kaupaksi, koska merenrannikkoo lähempänä olevista metsistä saadaan riittävä määrä puuaineita paikkakunnan sahanliikkeelle ja laivalla ulosvietäväksikin sievistämättöminä.

Sitä vahinkoa lukematta, jonka enenevä lahovika rungossa ja puiden kuivuminen siellä täällä piirin metsissä tekee, missä hakkuuta yli-ikäisissä kasvostoissa ei vielä ole voinut tapahtua, on pohjainen rajuilma, joka 10 ja 11 päivinä Kesäkuuta kohtasi Tornion hoito-alueita, siinä kaatanut joukon nuorempia puita ja myöskin saharren kokoisia puita, joidenka joutuisasta hyväksi käyttämisestä metsänhoitovirkamiehille on annettu määräys. Muuten hävityksiä ei ole havaittu piirin metsissä.

Haaskuita, jospa vähenevätkin vuosittain, ei kuitenkaan ole voitu kokonaan estää. Seuraavat metsäntuotteet on puheenalaisena vuonna luvattomasti anastettu:

H o i t o - a l u e .	Haaskuiden lukumäärä.	Haaskatuista metsäntuotteita.						
		Sahatuksia, kap- paleita.	Rakennushirs- tä, kap- paleita.	Polttopuuta, kuu- tiosyitä.	Tervaksia, kuutio- syitä.	Airoputa, kap- paleita.	Lautan kiintys- puta, kap- paleita.	Lehtiä, kerpoja.
Kemin	3	35	12	2	—	—	—	—
Tornion	55	227	540	18,50	3,5	160	500	100
Muonion	1	—	28	—	—	—	—	—
Ounasjoen	2	7	—	—	—	—	—	—
Rovaniemen	1	48	—	—	—	—	—	—
Inarin	2	—	128	—	—	—	—	—
Yhteensä	64	317	708	20,50	3,5	160	500	100
Näistä haaskatuista tuotteista ovat:								
1:si vahingon tekijät poiskuljettaneet	—	143	132	13,75	—	—	—	—
2:si metsänhoitohenkilöt hakanneet rik- ki, syystä ettei tuotteita voitu säilyttää	—	48	36	3,00	—	—	500	100
3:si metsänvartiain torppiin käytettä- viksi jätetty	—	—	—	1,00	—	—	—	—
4:si kruunun puolesta myyty	—	126	540	0,75	3,5	160	—	—
5:si ladottu kokoon vartioitaviksi ja sopivassa tilaisuudessa myytäväksi .	—	—	—	2,00	—	—	—	—

Osallisina mainittuihin haaskuihin on tavattu ja oikeudessa syytetty; Kemini hoito-alueessa 1 henkilö, joka tuomittiin rikokseen syypääksi, ja Tornion hoito-alueessa 7 henkilöä, joista 3 on anastuksistansa sakotettu, 1 täysien todisteiden puutteessa vapautettu ja 3 aina edelleen ovat syytteen alaisina.

Sitä paitse on oikeus sakottanut 6 henkilöä laittomasta kalastuksesta Rovaniemen hoito-alueen kruununmetsän alalla ja 1 tuomittu lailliseen edesvastaukseen metsästysasetuksen rikkomisesta.

Ennen riitaan pannuista haaskujutuista on ollut vuoden aikana oikeuden käsiteltävinä: Kemini hoito-alueessa 1, joka päättyi siten, että syytetty tuomittiin rikokseen syypääksi, ja 5 muuta, jotka ovat jätetyt toistaiseksi; Tornion hoito-alueessa 3, jotka myös ovat päättyneet siten, että syytöksen alaiset ovat sakotetut; Muonion hoito-alueessa 11, joista 2 on päätynyt kruunun eduksi, 3:ssa on esiintyneistä syistä luovuttu syytöksestä, ja 6 on lykätty toistaiseksi; Ounasjoen hoito-alueessa 4, jotka myös ovat jätetyt toistaiseksi. 6:den vanhemman asian, jotka koskevat eläinten laiton syöttämistä viimeainitussa hoito-alueessa, päättymisestä ei nykyjään voida

antaa ilmoitusta, syystä ettei oikeuden pöytäkirjoja vielä ole tullut metsänhoitajain käsiin.

Piirissä on vuoden aikana ollut kulovalkeita 4 paikassa, nimittäin 2 paikassa Kemín hoito-aluetta, jossa on palanut 750 tynnyrinalaa ja 2 paikassa Kemijärven hoito-aluetta, joissa yhteensä on palanut 3 tynnyrinalaa; nämät paloalat tekevät siis yhteensä 753 tynnyrinalaa eli 0,0039 prosenttia piiri-alan laveudesta. Yhden mainituista kulovalkeista, jotka melkeen kokonaan ovat hävittäneet metsän, jossa ne ovat raivonneet, arvellaan syttyneen ukontulesta, muihin kulovalkeihin ei tunneta minkäänlaisia syitä.

Paitsi tavallisia hoidantotoimia on Tornion hoitoalueessa vuoden kuluessa toimitettu seuraavat työt:

metsänraivuuta Aavasaksan vuorella ja sen päällä olevaan huvihuoneeseen vievän tien rakentamista, jotka työt kustannettiin Keisarillisen Senaatin 2 päivänä Toukokuussa 1879 ja 21 päivänä Kesäkuussa 1883 tähän tarkoitukseen myöntämällä rahoilla;

vuonna 1883 aljettua Keisarillisen Senaatin 30 päivänä Huhtikuuta 1881 määräämää hoito-alueen hirsipuuluvun-arvioimista, jossa arvioitiin 1,712,216 hirsipuuta ja hirrenalkua yhteensä 9,781 markan 92 pennin kustannuksilla. Koska tämä työ sen kautta tuli hoito-alueessa loppuun toimitetuksi, lienee mainittava, että niinä kolmena kesänä, joina työ kesti, osaksi arvioimalla sitä varten otetut koetusalat, vaan pääasiallisesti lukemalla puut, on tulokseksi saatu, että hoito-alueen hirsivaraston suuruus nykyään on 2,127,378 täysikasvuista puuta ja 1,469,103 niin kutsuttua hirrenalkua, josta, koska hoito-alueen hirsipuuta kasvavat maat tekevät 522,880 tynnyrinalaa, näkyy että hirsivarasto tässä hoito-alueessa, joka on metsästään piirin rikkaimpia, vahingoittuneet puut pois luettuina, ei nouse enempään, kuin noin neljään täysikasvuiseen puuhun tynnyrinalalla, sekä että sen jälestä hakkuun alaiseksi joutuvassa puun ikäluokassa ei tule täyttää kolmea puuta tynnyrinalalle. Kustannukset koko työstä, metsänarvostelijain palkkiot ja matkarahat siihen luettuina, ovat nousseet 22,629 markkaan 1 penniin, joka summa, jaettuna löytyvien puiden lukumäärällä, näyttää 0,62 penniä kultakin puulta.

Piiriin kuuluvain kruununmaiden julistusta kruununpuistoksi ei ole vuoden kuluessa tapahtunut.

Vuoden lopussa oli piiriin kuuluvain kruunun metsätorppain luku 256, joiden nautinto-oikeudesta asukkaiden kanssa oli tehty kontrahdit. Näistä tiloista kuului 33 Kemín, 98 Tornion, 108 Rovaniemen, 10 Ounasjoen ja 7 Sodankylän hoito-alueisiin; ja oli niistä vuoden kuluessa tullut lisäksi: 1 Kemín, 18 Tornion, 3 Rovaniemen ja 2 Sodankylän hoito-alueisiin. Sitä paitsi oli kaksi uutta torpanpaikkaa katsottu kumpaiseenkin Tornion ja Rovaniemen piireistä.

Määrätyitä taloudellisia tarkastuksia oli vuoden aikana pidetty 1:ssä torpassa Ounasjoen ja 26:ssa torpassa Rovaniemen hoito-alueessa.

Vuodentulon kehnouden vuoksi torpanasukasten toimeen-tulo on ollut huono. Työansiota heiltä kuitenkin ei ole puuttunut, vaikka työpalkka on ollut verraten pieni.

Ounasjoen, Kemijärven ja Sodankylän hoito-alueissa löytyviin metsänhoitajan virkataloihin ei ole tehty mitään kruunun kustantamaa uudisrakennusta, vaan sitä vastoin on niissä tapahtunut erityisiä huoneenkorjauksia, varhemmin toimitetuissa talonkatselmuksissa annettuiden määräysten johdosta.

Metsänvartijantorpissa, luvultaan 63, on muissa kaikissa rakennukset täydelliset, paitsi seuraavissa:

Aika, milloin työ määrättiin.	Vartio-osunden tai metsänvartiija- torpan numero.	Miten työ on edistynyt.	Vuoden kuluessa maksettua ra- kennusrahaa.		Jäljellä olevaa rakennusrahaa.	
			M.	p.	M.	p.
$\left. \begin{array}{l} 18\frac{6}{XI}61 \\ 18\frac{11}{XII}65 \end{array} \right\}$	VIII	<p>Kemin hoito-alue.</p> <p>Paloapua vuonna 1884 palaneista huonera- kennuksista on Maalaisten yleinen palo- apuyhtiö maksanut ja se on pantu hoito-alueen rahastonhoi- tajan talteen, vaan rakennustyötä ei ker- jetty aloittaa.</p> <p><i>Muist.</i> Torpan rakentaminen V:ssä vartiopii- rissä riippuu metsänvartijan virkaan aset- tamisesta, jota vielä ei ole tarvittu . . .</p>	—	—	1,248	—
	XV	<p>Tornion hoito-alue.</p> <p>Metsänvartijantorpan siirtäminen toiseen paik- kaan Keisarillisen Senaatin 11 päivänä Jouluk. 1885 antaman myönnytyksen mu- kaan ei ole vielä aloitettu</p>	—	—	911	78
	III	<p>Muonion hoito-alue.</p> <p>Vuonna 1883 palaneen huoneen sijaan uusi asuinhuoneus on rakennettu ja varustettu sadekatolla, johon tarpeesen tähän asti on käytetty ainoastaan Muonion pitäjän yksi- tyisen paloapu-yhtiön maksamia rahoja. Kruunun rakennusrahaa on käyttämättä</p>	—	—	300	—
	IX, XIV XI, XII	<p>Rovaniemen hoito-alue.</p> <p>Työ jää toistaiseksi, koskei metsänvartiata ole tarvittu asettaa virkaan Rakennustyö jätetään toistaiseksi Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 8 p:ltä Syysk. 1876</p>	—	—	1,860	—
			—	—	1,860	—

18 ³¹ _I 85	XIII	Kemijärven hoito-alue.				
		Tulipalon tapahduttua paikalla, on uusi asuinhuone rakennettava ja uusi katto pantava ulkokuoneriviin, vaan työtä ei ole vielä aloitettu	—	—	759	—
18 ³¹ _I 85	IV	Sodankylän hoito-alue.				
		Kaivo on rakennettu	100	—	—	—
18 ⁶ _{XI} 61	III, XIV	Rakennustyö jää toistaiseksi, koskei metsänvartijoita ole vielä tarvittu asettaa virkaan	—	—	1,920	—
		Samoin jää rakennustyö toistaiseksi Keisarillisen Senaatin 7 p:nä Lokakuuta 1876 antamilla myönnytyksellä	—	—	1,920	—
„	V, X					
Yhteensä			100	—	1,738	78

Viljelystöiden edistymisestä metsänvartijantorpissa on ilmoitettu, että puheenalaisena vuonna

on viljamaaksi tehty metsänvartijantorppiin Ounasjoen hoito-alueen 1, 2 ja 4 vartio-osuuksissa 2,40 tynnyrinalaa peltoa 84 markan rahanavulla;
on lunastettu heinämaita metsänvartijantorppaan Rovaniemen hoito-alueen 1:ssä vartiopiirissä 81 markan 15 pennin rahanavulla, sekä
raivattu yhteensä 4,40 tynnyrinalaa niittua metsänvartijantorppiin Sodankylän hoito-alueen 9, 12 ja 13 vartio-osuuksissa 85 markan rahanavulla.

Iin tarkastuspiiri.

Tämän tarkastuspiirin pinta-ala, joka sisältää kaikki osin eroitettut osin talonmaitten yhteydessä olevat kruununmaat Simon, Kuivajoen, Iin ja Haukiputaan jokien alanteissa, Oulun läänissä, sekä myöskin siinä osassa Kuusamon pitäjätä, josta vedet juoksevat Wenäjälle ja johon on luettu suurin osa viimeksimainitun jakamattoman pitäjän pinta-alaa, on puheenalaisena vuonna melkoisesti vähennyt sen kautta, että kruunun osuus vielä mainittuun Kuusamon pitäjään, 5 päivänä Huhtikuuta 1879 annetun armollisen julistuksen johdosta, joka koskee Kuusamon, Kemijärven ja Kuolajärven pitäjäläisten kanssa tehtyjen sotamies-sopimusten muuttamista, nyt väliaikaisesti eroiteltiin kartalle ja sen kautta havaittiin olevan kruunun osaksi pitäjästä ennen laskettua maanala melkoista pienempi; sitä päitse on kartastoon tapahtuneiden lisäämisten kautta voitu lähemmin määrätä useampain muitten kruununmaitten maanala. Mainitun maanalavähennyksen jälkeen, jota ei kuitenkaan väliaikaisesta eroittamisesta tehtyjen valitusten vuoksi ole voitu ottaa lukuun Kuusamon pitäjän siinä osassa, joka luetaan Simon hoito-alueeseen, lasketaan piirin pinta-

ala, ennen ilmoitetun 4,769,416,43 tynnyrinalan sijaan, 3,814,651,94 tynnyrinalaksi, joka ala jakautuu piirin neljää hoito-aluetta kohti, niinkuin seuraava luettelo näyttää:

Hoito-alue.	Yhteensä maanala.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maanala- sta on krunnupis- toksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivia met- säkaita.	Soita, nevoja ja hylky- kaita.	
		Pel- toja.	Niittuja.	Kytö- kaita.			
T y n n y r i n a l a a .							
Simon	893,865,90	158,57	3,373,48	10,15	248,639,49	641,684,21	21,044,39
Iin	1,322,414,60	146,16	3,324,96	—	659,242,24	659,701,24	38,261,35
Kuusamon	1,235,515,36	106,59	1,131,11	—	617,138,83	617,138,83	—
Haukiputaan	362,856,08	79,59	1,955,44	23,28	170,000,00	190,797,77	90,242,64
Yhteensä	3,814,651,94	490,91	9,784,99	33,43	1,695,020,56	2,109,322,05	149,548,38

Näistä aloista kuuluu 39,700 tynnyrinalaa Simon, 81,200 tynnyrinalaa Iin ja 627,100 tynnyrinalaa Kuusamon hoito-alueissa, yhteensä 748,000 tynnyrinalaa, Kuusamon pitäjään, josta metsänalasta, jota kuitenkin osittain on vartioitu, met-
sänhoitolaitos yllämainittujen sopimusten vuoksi tähän asti ei metsänhakkuulla ole voinut saada mitään hyötyä.

Yhden Yli-metsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisina on hoito-alueiden hoidantoa ja metsäinvartioimista varten käytetty seuraava määrä henkilöitä:

Hoito-alue.	Hoidanto.		Vartioiminen.			Muistutus.
	Metsänhoitajia.	Metsäntarkastajia.	Metsäinvartiota.	Ylimääräisiä met- säinvartiota.	Vartiokorueiden keskimääräinen laajuus, tynnyrin- alaa.	
Simon	1	2	15	—	59,591,06	Tästä on vartioitu ainoastaan 728,615,36 tynnyrinalaa.
Iin	1	2	23	2	52,896,58	
Kuusamon	1	2	10	3	56,047,34	
Haukiputaan	1	1	8	3	32,986,90	
Yhteensä	4	7	56	8	51,683,62	

Sitä paitsi on kaksi metsänvario-virkamiestä Metsänhoitohallituksen mää-
räyksestä ollut talvikuukauksina metsänhoitajanapulaisina isompia määriä puu-
aineita ulosannettaessa Iin ja Kuusamon hoito-alueista, sekä useampia henkilöitä
sen ohessa Keisarillisen Senaatin 10 päivänä Lokakuuta 1884 antamalla myönny-
tyksellä, talviaikana käytetty viimeksimainituissa kahdessa hoito-alueessa metsän-

hoitajanapulaisina ulosannettaessa niitä monia ja pienempiä puuaineenmääriä, jotka huutokaupatta myytiin rahvaalle; ja ovat viimeainittujen apulaisten palkkiot nousseet 1,000 markkaan. Metsänvartijoiden lisäksi on talvikuukausina Keisarillisen Senaatin 21 päivänä Maaliskuuta 1883 antamalla myönnytyksellä vartioitsemiseen käytetty: 2 väliaikaista metsänvartiata Simon, 2 Haukiputaan, 3 Kuusamon ja 8 Iin hoito-alueissa, joiden palkkiot yhteensä nousivat 1,900 markkaan; jota paitse niitten Oulun pitäjän ulkopalstalla löytyvien maitten vartioimiseen, joita, Keisarillisen Senaatin 5 päivänä Lokakuuta 1882 antaman myönnytyksen mukaan, kruunun tulee ottaa erään Oulun pitäjämiehille luovutetun ja Haukiputaan hoito-alueeseen kuuluvan kruununmaanosaston vastikkeeksi, on vuoden kuluessa Keisarillisen Senaatin 6 päivänä Huhtikuuta 1883 määrämällä tavalla käytetty 2 väliaikaista metsänvartijata, joiden palkkio on noussut 600 markkaan.

Muita rajankäynti-töitä, kuin niitä, jotka maamittarit ovat toimittaneet Kuusamon pitäjän kruununmaitten väliaikaista lohkaisemista varten, vuoden kuluessa ei ole piirissä tapahtunut.

Piirin kartastoon ei vuoden kuluessa ole tapahtunut muita lisäyksiä, kuin että Haukiputaan hoito-alueen metsänhoitaja tässä alueessa on kartottanut pienemmän kruununmaan-kappaleen, joka yhdessä vuosina 1883 ja 1884 kartotettujen maiden kanssa sisältää 7,890 tynnyrinalaa. Saavutettujen karttojen mukaan tehdyn laskun ja muilta haaroilta saatujen tietojen mukaan on, kun viimeksi mainittu kartotuskin siihen luetaan, 940,863,24 tynnyrinalaa piiriin kuuluvia kruununmaita ynnä 16,767,25 tynnyrinalaa näissä mitatuissa maissa sijaitsevia järviä ja vesijaksoja mittaustieteellisesti kartotettu, jota vastoin jällelle jääneestä 2,873,788,70 tynnyrinalasta ei ole olemassa muita, kuin vanhempia enemmän tahi vähemmän luotettavia maantieteellisiä ja paikalliskarttoja. Tästä kartastosta löytyy nykyään metsänhoitajien arkistoissa mittaustieteellisiä karttoja 853,682,35 tynnyrinalasta sekä 2,085 foliota selitystä, johon lisäksi tulee ennen mainittua mittausalaa kuvaileva konseptikartta selityksineen sekä maantieteelliset- ja paikalliskartat kaikista kruununmaista.

Menot hoidannosta ja vartioimisesta ynnä muusta ovat seuraavan, piirinhoitantoa varten tehdystä pääkirjasta, otetun otteen mukaan (liite N:o 2) vuoden kuluessa nousseet 61,092 markkaan 51 penniin ja tulot myydyistä metsäntuotteista ynnä muusta 227,717 markkaan 48 penniin. Tulot ovat siis olleet 166,624 markkaa 97 penniä menoja isommat.

Piirin hakkuun alaiseksi sopivista osista, joiden metsänvarastoa hyvinkin paljon on käytetty ja joissa arvioimista tämän varaston puumäärän selville saamiseksi on aloitettu, tarjottiin vuoden yleisissä puuainenhutokaupoissa myytäväksi isommissa joukoissa yhteensä 74,015 sahatukkipuuta, jotka kaikki tulivatkin myydyiksi, jota paitse, siitä tehtyjen anomusten johdosta, paikkakunnan rahvaalle kuutokaupatta myyskeltiin 38,215 kappaleesen asti kaikenlaisia puuaineita, enim-

miten sahatukkeja, jotka pääasiallisesti olivat jäännöksiä entisillä hakkausaloilla. Lukuun ottamatta niitä hävityksiä, jotka kulovalkeat vuoden kuluessa matkaan saattoivat puheenalaisissa metsissä, kaasi rajumyrsky, joka 16—18 päivänä Heinäkuuta kohtasi osia Kuusamon ja Haukiputaan hoito-alueista, noin 1,130 hirsipuuta edellisessä ja 700 yhdenkaltaista puuta jälkimmäisessä hoito-alueessa, jonka ohessa hyönteiset turmelivat kuusimetsää yhdessä paikassa Iin hoito-aluetta sillä seurauksella, että puut kuivivat. Sarakankaalta tässä hoito-alueessa vuoden kuluessa ulosannetut puut olivat paikotellen pahasti turmeltuneita.

Metsänhaaskaajat ovat luvottomasti kaataneet seuraavan määrän metsäntuotteita:

Hoito-alue.	Haaskuiden lukumäärä.	Haaskatuista metsäntuotteita.								
		Sahaukkeitä, kappaletta.	Parrupuita, kappaletta.	Rakennushirsit, kappaletta.	Tervaksia, kuutiosyitä.	Kuivia puita, kappaletta.	Vitsioja, kappaletta.	Parepuita, kappaletta.	Kattopalkkeja, kappaletta.	Aitausepuita, kappaletta.
Simon	10	186	—	8	10	4	10	6	100	100
Iin	63	4,546	—	—	14	—	200	—	—	—
Kuusamon	20	209	16	113	45,25	—	—	—	—	—
Haukiputaan	11	439	45	109	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	104	5,380	61	230	69,25	4	210	6	100	100
Näitä tuotteita on:										
1:si kruunun eduksi myyty . . .	—	1,884	40	89	5,25	4	—	6	100	100
2:si hakattu rikki, syystä ettei niitä voitu vasta tapahtuvilta anastuksilta säilyttää.	—	1,436	21	128	—	—	200	—	—	—
3:si metsänvartijoille ja kruunun metsätorppareille rakennusaineiksi annettu	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—
4:si vahingon tekijät hävittäneet .	—	1,382	—	2	—	—	10	—	—	—
5:si kokoon pantu sopivassa tilaisuudessa myytäväksi	—	648	—	11	64	—	—	—	—	—

Mainituista haaskuista ovat vikapää 8:saan haaskuuden Simon, 8:saan Iin, 4:ajaan Kuusamon ja 1:teen Haukiputaan hoito-alueissa tavatut ja oikeudessa syytetyt sillä seurauksella, että kaikkiansa syytetyistä 55 henkilöstä tähän asti 5 on sakotettu ja 6 vapautettu. Mitä muihin haaskuisin tulee, niin asiat ovat yhdestä tai toisesta syystä lykätyt seuraaviin käräjiin. Sitä paitsi 112 henkilöä on syytetty eläinten luvottomasta syöttämisestä kruununmailla, joista henkilöistä 27 tuomittiin edesvastaukseen ja muut vastaiseksi odottavat oikeuden päätöstä, sekä 2 henkilöä saanut sakkoa murhanpoltto-yrityksestä riihessä, jonka omistaa Iin hoito-

alueen metsänvartija; sitä paitse oikeus on velvottanut 1 henkilön maksamaan kruunulle korvausta luvottomasti anastetuista puuaineista 2,500 markkaa.

Varhemmin riidan alaiseksi pannuista ja vuoden alussa vielä päättämättä olleista haaskuujutuista on 12 vuoden kuluessa saatettu loppuun ja 15:sta niihin haastetusta henkilöstä 7 sakotettu sekä 8 vailinaisten todistusten vuoksi vapautettu.

Erinomaisesta uutteruudesta metsien vartioimisessa haaskuulta ynnä muulta on Keisarillinen Senaatti myöntänyt pienempiä rahapalkkinnoita 3 metsänvartijalle Iin ja yhtä monelle Kuusamon hoito-alueissa.

Vuoden kuluessa tapahtui 6 metsänkuloa, joiden syttymiseen alkukesällä valitseva kova kuivuus suuresti vaikutti, nimittäin: 2 Simon hoito-alueessa, jossa yhteensä on palanut 21 tynnyrinalaa, 2 Iin hoito-alueessa, jossa palaneen maan laajuus on 18 tynnyrinalaa, 1 Kuusamon hoito-alueessa, jossa kulo on hävittänyt 300 tynnyrinalaa ja 1 Haukiputaan hoito-alueessa, jossa kulovalkean polttaman maan laajuus on enemmän kuin 100 tynnyrinalaa. Nämät paloalat, yhteensä 439 tynnyrinalaa, tekevät 0,0115 prosenttia piirin koko alasta. Vahinko, jonka nämät kulovalkeat ovat matkaan saattaneet, on arvioitu 769 kuutiosyleksi nuorta metsää, jonka luullaan kuivavan.

Mainittujen kulojen syttymisen syistä on saatu selville, että ne ovat alkaneet huolimattomasti jätetyistä nuotiotulista, vaan kenenkä sytyttämät ne ovat olleet ei ole voitu saada selville.

Esteettömästä poissa-olosta metsänkulon sammuttamisesta Iin hoito-alueessa, on kahta henkilöä syytetty ja myöskin edesvastaukseen tuomittu.

Erityisten määräysten mukaan on tavallisten hoidanto-tointen lisäksi seuraavia töitä toimitettu:

edellä mainittu kartottaminen Haukiputaan hoito-alueessa, joka on ollut jatkona vuosina 1883 ja 1884 tehtyyn kartottamiseen ja on käsittänyt 1,840 tynnyrinalaa Marttisen kruununpuistoa; tähän työhön käytettyjen työmiesten palkat, 190,00 markkaa, ovat maksetut niillä rahoilla, joita Keisarillinen Senaatti 30 päivänä Huhtikuuta 1881 tähän tarkoitukseen myönsi ja joista työn edelleen jatkamista varten on järeillä 571 markkaa 99 penniä; sekä myös

Keisarillisen Senaatin määräyksestä 23 päivästä Tammikuuta 1885 hirsipuumäärän arvioimista Simon hoito-alueessa, jonka arvioimisen aloitti 2 sitä varten määrättyä metsäkonduktööriä, jotka, lukien 2 vartiopiirin hirsipuut kokonansa ja 4 vartiopiirin puut osittain, ovat yhteensä lukeneet 252,020 täysikasvuista sahatukkipuuta ja 209,282 niin kutsuttua hirsipuunalkua. Sittenkuin tämä työ on kokonansa saatettu loppuun tulee tili kustannuksesta tehtäväksi.

Metsänviljelykseen kuuluvia töitä vuoden kuluessa ei ole ollut määrättynä toimitettaviksi. Niitten taimikasvostojen edistymisestä, jotka ovat nousseet vuosina 1870—1875 toimitetusta ja yhtenä tavallisen kaskiviljelyksen kanssa tapahtuneesta kylvöstä, näyttävät hoito-alueissa niistä tehdyt vuosi-muistoonpanot:

että taimet Iin hoito-alueessa 8 metsänviljelys-alalla, joiden laajuus on yhteensä 112,25 tynnyrinalaa, ylipään näkyvät kasvavan hyvin, mutta 2 tynnyrinalalla menestyvät huonosti;

että Kuusamon hoito-alueessa kasvu on ollut hyvä 8 viljelysmaalla, joiden laajuus on yhteensä 37 tynnyrinalaa, ja välttävä 17 viljelysmaalla, jotka yhteensä tekevät 76,58 tynnyrinalaa, sekä että kasvu 12 viljelys-alalla, joiden laajuus on yhteensä 32,25 tynnyrinalaa enimmiten on ollut kehno; sen ohessa on kuitenkin ilmoitettu, että nousevat koivut paikottain estävät taimien kasvamista; sekä

että taimien kasvu Haukiputaan hoito-alueessa on 14 viljelysmaalla, jotka ovat yhteensä 57,20 tynnyrinalaa, ollut erittäin toivollinen, vaikkakin koivumetsä paikotellen siimestää männyn taimia, jota vastoin kasvu 1,60 tynnyrinalalla näkyy olevan huonompaa laatua. Muutamat pinus cembra-puun taimet vuodelta 1871 näkyvät myöskin menestyvän.

Ei ainoatakaan piiriin kuuluvista kruununmaista ole vuoden kuluessa kruununpuistoksi julistettu.

Keisarillisen Senaatin 31 päivänä Tammikuuta, 29 päivänä Huhtikuuta ja 4 päivänä Kesäkuuta tänä vuonna vahvistettua veronmäärän 10 uudesta torpanrakennuksesta Kuusamon hoito-alueessa, 3 Haukiputaan hoito-alueessa ja 16 Iin hoito-alueessa oli piiriin kuuluvain metsätorppain ja mökkilöiden lukumäärä vuoden lopussa 322, joista tiloista 102 torppaa ja 1 mökki on Simon, 89 torppaa ja 6 mökkiä Iin, 77 torppaa ja 3 mökkiä Kuusamon sekä 43 torppaa ja 1 mökki Haukiputaan hoito-alueessa. Lukuun ottamatta kahta torppaa, joita nykyiset asukkaat luvattomasti pitävät hallussaan, hallitaan kaikki mainitut tilat kruunun kanssa tehtyjen kontraktien mukaan. Talouskatselmuksia on vuoden kuluessa toimitettu 24 torpassa ja 1 mökissä Simon hoito-alueessa, 62 torpassa Iin, 21 torpassa Kuusamon ja 12 torpassa Haukiputaan hoito-alueissa, joista toimituksista on tehty pöytäkirjat, jotka ovat Metsänhoitohallitukselle lähetetyt.

Koska sato on ollut välttävä eikä työnansiota ole puuttunut, niin ovat torpanasukkaat puheenalaisena vuonna tulleet jokseenkin hyvin aikaan muualla, paitse Haukiputaan hoito-alueessa, jossa taloudellinen toimeentulo on ollut huono.

Metsänhoitajan-virkataloja piirissä ei löydy.

Rakennustyöt metsänvartijan-torpissa, joita on 55, ovat useammissa näistä tiloista saatetut loppuun, muuten mainittakoon töistä seuraavaa:

Koska työ on määrätty.	Vartiopiiriin tahi metsänvartijatorpan numero.	Työn edistymisestä.	Vuoden kuluessa määrättyä rakennustalaa.		Jäljellä olevaa rakennustalaa.	
			M.	p.	M.	p.
18 ¹² _{IV} 77 18 ¹³ _{XI} 77	XV	Simon hoito-alue. Rakennustyöt ovat saatetut loppuun	35	—	—	—

		Iin hoito-alue.				
18 $\frac{23}{IV}$ 74	XVII	Työ on pysähtynyt tapahtuneen metsänvartijanmuu- ton tähden	—	—	650	—
18 $\frac{6}{XI}$ 61	XXI	Ei mitäkään ole tehty	—	—	68	—
18 $\frac{23}{IV}$ 74	XXII	Samoin samoin	—	—	73	33
18 $\frac{15}{II}$ 77	XXIV	Samoin samoin	—	—	140	—
		<i>Muist.</i> Metsänvartijoiden köyhyys on estänyt töit- ten edistymistä viimeainitussa kolmessa vartio- piirissä.				

Ne viljelystyöt, jotka ovat olleet määrätty tehtäviksi muutamissa metsän-
vartijantorissa, ovat niihin myönnettyillä rahoilla edistyneet seuraavalla tavalla:

Koska työ on määrätty.	Vartiopiiriin tai metsän- vartijatorpan numero.	Työn edistymisestä.	Vuoden kuluessa maksettua rahaa.		Jäljellä olevaa vil- jelysrahaa.	
			M.	p.	M.	p.
		Simon hoito-alue.				
18 $\frac{29}{V}$ 83	XV	0,33 tynnyrinalaa peltoa on tehty	25	—	24	—
		Iin hoito-alue.				
18 $\frac{7}{VII}$ 80	IX	Ei mitään ole tehty	—	—	8	—
18 $\frac{28}{VI}$ 81	XVII	Samoin	—	—	48	—
18 $\frac{29}{V}$ 83	IV	1 tynnyrinala niittua on raivattu	24	—	—	—
”	X	1 samoiten	12	—	—	—
”	XIX	Ei mitään ole tehty	—	—	24	—
”	XXII	Samaten	—	—	24	—
18 $\frac{30}{VI}$ 84	I	0,50 tynnyrinalaa niittua on raivattu	12	—	—	—
”	X	Työ on aloitettu.	—	—	12	—
”	XXI	Samoin	—	—	24	—
”	XX	Ei mitään ole tehty	—	—	12	—
”	XXIII	Samoiten	—	—	12	—
		Kuusamon hoito-alue.				
18 $\frac{30}{IV}$ 84	VII	1 tynnyrinala niittua on raivattu	30	—	—	—
”	X	1 samoiten	30	—	—	—

Oulujärven tarkastuspiiri.

Tähän tarkastuspiiriin kuuluvat kaikki lopullisesti pyykitetyt, osin kartotetut ja osin kartottamattomat kruununmaat, jotka ympäröivät Oulunjoen laveata vesijaksoa, itäpuolella alkaen Wenäjän rajalta, sekä kruununmaat Siikajoen, Pyhäjoen ja Kalajoen joki-alanteissa Oulun läänissä. Nämät useimmin epäsäännöllisillä rajoilla eroitettut maat, jotka ovat lukuisissa ja hajallisissa palstoissa, eivät ole hoidantovuoden kuluessa alaltansa muuttuneet ja ovat yhteensä 2,660,871,29 tynnyrinalaa, joka pinta-ala jakautuu tarkastuspiirin eri hoito-alueita kohti, niinkuin seuraava yhteenveto näyttää:

Hoito-alue.	Koko maan- ala.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maan- alasta on kruu- nunpuistoksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivia metsämaita.	Soita, nevoja ja hylky- maita.	
		Pel- toa.	Niit- tua.	Kytö- maata.			
T y n n y r i n a l a a .							
Hyrnsalmen . .	991,136,00	Nämät, jotka vielä			440,000,00	551,136,00	—
Sotkamon . . .	847,123,00	ovat kartottamatta,			565,500,00	281,623,00	—
Paltamon . . .	257,687,58	kuuluvat kuivien			141,200,00	116,487,58	—
Muhoksen . . .	63,613,18	metsämaitten			31,270,28	32,342,90	44,459,79
Siikajoen . . .	165,608,59	lukuun.			77,978,15	87,630,44	—
Pyhäjoen . . .	155,134,01	208,40	1,463,70	28,00	79,162,60	74,271,31	104,887,80
Kalajoen . . .	180,568,93	159,98	802,55	89,50	110,583,90	68,933,00	171,379,77
Yhteensä	2,660,871,29	368,38	2,266,25	117,50	1,445,694,93	1,212,424,23	320,727,36

Tästä maanalasta kuuluu noin 50,000 tynnyrinalaa, jotka luetaan Hyrnsalmen hoito-alueeseen, Kuusamon jakamattomaan pitäjään eivätkä, kruunun ja pitäjäläisten välillä tehdyn sotamies-sopimuskontrahdin vuoksi, tähän aikaan asti ole olleet hakkuun alaisina, sekä niin muodoin hyödyttömiä kruunulle.

Hoito-alueiden hoidantoon ja metsänvartioimiseen niissä on yhden Yli-metsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisina käytetty seuraavia henkilöitä:

Hoito-alue.	Hoidanto.		Vartioiminen.		Vartiopiirien keskimääräinen laajuus, tynnyrinalaa.
	Metsänhoi- tajia.	Metsänvar- kustajia.	Metsänvar- tijoita.	Ylimääräisiä metsänvar- tijoita.	
Hyrnsalmen	1	2	5	17	45,051
Sotkamon	1	2	4	16	42,356
Paltamon	1	1	10	—	25,769
Muhoksen	1	—	5	—	12,722

Siikajoen	1	1	12	—	13,800
Pyhäjoen	1	1	13	—	11,933
Kalajoen	1	1	16	—	11,285
Yhteensä	7	8	65	33	—

Tämän lisäksi on, Pelson ojitetun vuoman suojelemiseksi pahanteolta, Keisarillisen Senaatin 19 päivänä Maaliskuuta 1885 tekemän päätöksen mukaan, perustettu kuudes Halmetsaloksi nimitetty vartiopiiri Muhoksen hoito-alueeseen. Sitä paitse on käytetty: Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 20 päivästä Joulukuuta 1884 1 väliaikainen metsänvartija Pyhäjoen hoito-alueessa, kolmen kuukauden aikana; Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 23 päivästä Huhtikuussa 1885 4 väliaikaista metsänvartijaa Hyrynsalmen hoito-alueessa, neljän kuukauden aikana, sekä Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 20 päivästä Helmikuuta 1885 1 väliaikainen metsänvartija Kalajoen hoito-alueessa, kahden kuukauden aikana.

Niitten rajain aukipitämiseksi, jotka ympäröivät kruununmaita, ei vuoden kuluessa ole tarvittu tehdä muuta, kuin karsia 311,000 jalan pituudelta rajaa Pyhäjoen hoito-alueessa, joka työ on toimitettu metsänhoitajan johdolla.

Piirin kartastoa vuoden kuluessa ei ole lisätty, syystä että metsänhoitaja-arkistoissa entiseltään löytyy karttoja niin täydessä määrässä, kuin asianlaidat sen myöten antavat. Piirin pinta-alasta on nimittäin vaan 1,690,569,34 tynnyrinalaa mittaustieteellisesti kartoitettu, jota vastoin ainoastaan vaillinaisia rajankäyntikarttoja löytyy jällelle jääneistä 970,301,94 tynnyrinalasta. Mittaustieteellistä karttotusta jatkamaan määrättyt maamittarit ovat kuitenkin, mittaustieteellisen mittauksen jatkamiseksi yhä edelleen, vuoden kuluessa loppuun saattaneet Siikajoen hoito-alueessa olevan 33,966 tynnyrinalan suuruisen Hämeenängän kruununmaan mittaamisen ja kartottamisen, jota työtä laajalti on toimitettu myöskin mittamattomilla aloilla Pyhäjoen hoito-alueessa.

Joskin tulot piiristä tähän saakka pakosta ovat olleet löytyviin metsäaloihin verraten vähänlaiset siitä syystä, että hirsivarasto, muinaisina aikoina tapahtuneiden hillittömäin kaskiviljelysten ja puu-kolomisien vuoksi, nykyään on verraten pieni ja melkein mitätön Muhoksen sekä isoimmissa osissa Pyhäjoen ja Kalajoen hoito-alueissa, ovat vuodentulot kuitenkin niinkuin myötä seuraava ote hoidannosta tehdystä pääkirjasta (liite N:o 3) näyttää, nousseet menoja 37,186 markkaa 36 penniä isommiksi. Edelliset eli tulot ovat nimittäin olleet 119,974 markkaa 36 penniä, menot sitä vastoin 82,788 markkaa.

Piirissä pidetyissä yleisissä huutokaupoissa myytäväksi tarjotusta 69,521 sahatukkipuusta jäi kuitenkin, kelvollisten tarjoumusten puutteessa, 54,036 puuta myymättä, josta määrästä ostajat sittemmin Keisarillisen Senaatin vahvistamista alimista hinnoista ostivat 35,786 puuta, ja sen ohessa myytiin erinäisen anomuksen johdosta 4,000—5,000 puun vaiheille. Vuoteen 1886 myymättä jääneitten leima-

tuiden puiden pilaantumista ei kuitenkaan tarvittu pelätä, eikä myöskään mainittavaa vahinkoa yli-ikäisyyden vuoksi ole tavattu piirin muissa hirsivarastoissa; tätä estetään sillä kauan aikaa käytetyllä menettelytavalla, että etupäässä leimataan myytäviksi semmoisia kasvostoja, joissa puitten kuivaminen on pelättävä. Sitä vastaan on myrsky kaatanut Hyrynsalmen hoito-alueessa paksumpia puita noin 2,000 kappaletta, joista kuitenkin isoin osa vähitellen on käynyt kaupaksi. Muita hävityksiä piirin metsissä ei ole tapahtunut, vaan sitä vastoin niissä on tehty seuraavia haaskuita:

H o i t o - a l u e.	Haaskuiden lukumäärä.	Haaskatut metsäntuotteet.									
		Sahatukeja, kappaletta.	Rakennushirsiä, kappaletta.	Pientä puuta, kuormaa.	Poltto- puuta.		Lehtiä.		Pärepuuta, kuor- maa.	Koivupuuta, kapp- letta.	Aitanspuuta, kuormaa.
					Kuuntiosylä.	Kuormaa.	Kuuntiosylä.	Kerpoja.			
Hyrynsalmen	16	1,108	—	6	—	—	7	—	—	—	—
Sotkamon	6	20	42	—	2	—	—	200	—	—	—
Paltamon	4	8	1	—	1	—	—	—	4	2	—
Pyhäjoen	3	11	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kalajoen	1	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	30	1,147	143	6	3	—	7	200	4	2	1
Näistä haaskatuista tuotteista on:											
1:o) vahingon tekijät kuljettaneet pois	—	191	1	6	3	—	7	—	4	2	1
2:o) asianomaisten myönnytyksellä käytetty	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3:o) haaskaajat käyttäneet huoneita luvattomasti kruununmetsään rakentaessansa	—	—	42	—	—	—	—	—	—	—	—
4:o) käyttämättömänä jätetty metsään	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5:o) kruunun eduksi myyty	—	895	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6:o) vartioitaviksi kokoon pantu tilaisuudessa myytäväksi	—	52	100	—	—	—	—	200	—	—	—

Niistä 30 henkilöstä, joita mainituista haaskuista on lailliseen syytökseen saatettu, on 9 tähän asti rikoksen alaiseksi tuomittu ja 3 riittävien todistusten puutteessa vapautettu. Sattuneista syistä on Metsänhoitohallituksen myönnytyksellä luovuttu kanteesta kahta vastaan.

Sitä paitse on 7 henkilöä syytetty eläinten luvattomasta syöttämisestä Sotkamon hoitoalueessa, sekä 6 niistä tullut sakotetuksi ja velvotetuksi maksamaan korvausta laitumesta. Seitsemättä vastaan nostettu juttu on toistaiseksi päättämättä.

Varhemmin riidan alaiseksi tehdyistä haaskuu-asioista on oikeus vuoden kuluessa ratkaissut 33 ja 21 asiassa niistä tuominnut syytetyt edesvastaukseen, sekä muissa 12 asiassa täytten todistusten puutteessa vapauttanut syytöksen alaiset, jota paitse 6 asiaa esiintyneistä syistä lykättiin toistaiseksi; Keisarillinen Waasan Hovioikeus on peräyttänyt 1 uudelleen tutkittavaksi ja 1 on ratkaisematta siitä syystä, että vastaaja on paennut paikkakunnalta.

Tammikuun 30 päivänä v. 1885 on Keisarillinen Senaatti, siitä tehdystä esityksestä, myöntänyt pienempiä rahapalkintoja virassa osotetusta uutteruudesta 1 metsänvartijalle Muhoksen hoito-alueessa ja 3 metsänvartijalle Paltamon hoito-alueessa, jota paitsi Hänen Keisarillinen Majesteettinsa armossa on lahjoittanut hopea-kunniamerkin metsänvartija Mikko Mikkoselle Muhoksen hoito-alueessa.

Vaikka poutainen sää vallitsi pitemmän ajan kesästä, olivat kuitenkin Muhoksen, Siikajoen, Pyhäjoen ja Kalajoen hoito-alueet metsänkuloilta vapaat, jota vastoin muissa hoito-alueissa tapahtui yhteensä 23 metsänkuloa, joista 8 oli Hyrynsalmen hoito-alueessa, missä palo-alat yhteensä nousevat 514¹/₂ tynnyrinalaan, 8 Sotkamon hoito-alueessa, jossa palo-alojen laajuus on yhteensä 359 tynnyrinalaa ja 7 Paltamon hoito-alueessa, jossa paloi yhteensä 880 tynnyrinalaa. Nämät palo-alat, jotka yhteensä ovat 1,753,50 tynnyrinalaa, tekevät 0,0659 prosenttia piirin koko alasta. Näitten kulojen aikaan-saama vahinko kohtaa ainoastaan yhdessä paikassa vanhempata metsää. Mainittujen kulo-valkeain alkuperäisestä syttymisestä ei ole saatu muuta tarkkaa selkoa, kuin että 1 kulo-valkean Hyrynsalmen hoito-alueessa ehdollansa syytti kaksi henkilöä, jotka myöskin ovat rikoksestaan syytteesen saatetut ja tuomitut lailliseen edesvastaukseen.

Tavallisien hoidantotoimien lisäksi, jotka, mitä erittäin tulee Sotkamon ja Hyrynsalmen hoito-alueiden hoidantoon, antavat metsänhoitajille paljon vaivaa, on vuoden kuluessa toimitettu seuraavat satunnaiset työt:

Hyrynsalmen hoito-alueessa on tehty portaita, jotka ovat 300 kyynärää pitkät Putkonahon kruunumetsätorpan ja Kosken talon välisellä polulla, 375 kyynärää pitkät Isovaaran kruunumetsätorpan ja Kerälän kylän välisellä polulla, sekä 600 kyynärää pitkät Kukkurin kruunumetsätorpan ja Riihelän talon välisellä polulla, joihin kaikkiin töihin on käytetty 48 mökkiläisten tekemää veropäivätyötä;

Sotkamon hoito-alueessa on rakennettu portaita 975 kyynärää pitkille poluille tämän hoito-alueen 9, 14 ja 15 vartiopiireissä, johon työhön on käytetty 10 hoito-alueen mökkiläisen toimittamaa veropäivätyötä.

Varhemmin alotettuja portaitten rakennuksia Löytölän metsänvartijantorppaan ja siitä eteenpäin erinäisiin kruunumetsätorppiin hoito-alueen 10 vartiopiirissä on jatkettu ja siihen työhön käytetty 8 mökkiläisten tekemää päivätyötä. Työn jatkamiseen vielä edellensä on jalellä 47 samallaista päivätyötä siitä määrästä, joka Metsänhoitohallituksen myönnytyksellä 31 päivältä Toukokuuta 1875, sitä myöten kuin niitä riittää, saadaan työhön käyttää; sekä

toimitettu yllämainittu rajankarsiminen Pyhäjoen hoito-alueessa, johon on käytetty 217 markkaa 80 penniä niistä rahoista, yhteensä 504 markkaa 70 penniä, jotka Keisarillinen Senaatti 20 päivänä Helmikuuta 1885 tähän tarkoitukseen on myöntänyt ja joista siis on järeillä 286 markkaa 90 penniä työn jatkamiseen vuonna 1886.

Metsänarvioimiseen ja metsänviljelykseen kuuluvia töitä ei ole ollut toimitettaviksi määrättyinä, eikä mitäkään kruununpuistoksi julistamista vuoden kuluessa tapahtunut.

Sittenkuin vuoden kuluessa yksi torpanrakennus Kalajoen hoito-alueessa oikeuden käynnin kautta on tullut kruunun omaksi ja 6 uutta torpanrakennusta on perustettu sekä yksi mökki hävitetty, jonka tilukset yhdistettiin torpantilaan, oli vuoden lopussa piiriin kuuluvien kruununmetsätorppien ja mökkien lukumäärä 590. Näistä kuului 99 torppaa ja 21 mökkiä Hyrynsalmen, 210 torppaa ja mökkiä Sotkamon, 45 torppaa ja 4 mökkiä Paltamon, 72 torppaa Siikajoen, 58 torppaa Pyhäjoen ja 81 torppaa Kalajoen hoito-alueisiin.

Sadot torpista ovat monessa hoito-alueessa olleet riittämättömät asukasten elatukseen, joka seikka suureksi osaksi on riippunut satunnaisista syistä.

Taloustarkastelmuksia ovat asianomaiset metsänhoitajat vuoden kuluessa toimittaneet 32 torpassa Sotkamon, 5 torpassa Paltamon ja 22 torpassa Kalajoen hoito-alueissa.

Kiviön metsänhoitajan virkatalossa Hyrynsalmen hoito-alueessa, joka on ainoa piiriin kuuluva virkatalo ja jonka kuntoon panemista varten Keisarillinen Senaatti 31 päivänä Tammikuuta 1885 on myöntänyt 927 markkaa, on vuoden kuluessa aloitettu isompia töitä, vaan ei voitu niitä saattaa loppuun, josta syystä ei myöskään ole annettu tiliä niihin käytetyistä rahoista.

Metsänvartija-torppia, jotka osittain ovat yleisillä varoilla rakennetut ja osaksi kruunun lunastamia metsätorppia, on luvultansa 65, mutta 33:ssa vartiopiirissä Sotkamon ja Hyrynsalmen hoito-alueissa, joissa kruununmaat vasta viime vuosina ovat lopullisesti pyykitetyt, puuttuu vielä metsänvartija-torppia.

Paitsi pienempiä huoneenkorjauksia ja useita jotenkin tärkeitäkin uudisrakennuksia, joita metsänvartijat omilla kustannuksillansa ovat vuoden kuluessa siellä täällä toimittaneet, on yleisistä varoista annetuilla rahanavuilla muutamissa metsänvartija-torpissa toimitettu uudisrakennus- ja täydennys-töitä, kuten seuraava eteenpano osoittaa:

Koska työ on määrätty.	Vartiopiiriin tai metsänvartijatorpan numero.	Miten työ on edistynyt.	Vuoden kuluessa maksettua rakennusrahaa.		Tällä olevaa rakennusrahaa.	
			M.	p.	M.	p.
18 ²⁷ _X 82	X	Paltamon hoito-alueessa. Työ saatettu loppuun	50	—	—	—

Pyhäjoen hoito-alue.					
18 ¹³ _{II} 85	I	Työ osittain toimitettu	100	—	150
18 ¹⁴ _{VIII} 83	XIII	Työ saatettu loppuun	400	—	—
Siikajoen hoito-alue.					
18 ²² _{VII} 85	II	Työ aloitettu	—	—	600
Yhteensä			550	—	750

Tilusten lisäämiseksi muutamissa piirin metsänvartija-torpissa on Keisarillinen Senaatti 7 päivänä Heinäkuuta 1880, 23 päivänä Lokakuuta 1882 ja 30 päivänä Kesäkuuta 1884 myöntänyt erityisiä määrärahoja, joista toimitettujen viljelystöiden mukaan asianomaisille metsänvartijoille puheen alaisena vuonna on maksettu:

Hyrnsalmen hoito-alueessa V:ssä vartiopiirissä 90 markkaa,

Paltamon	„	III:ssä	„	75	„
„	„	IV:ssä	„	75	„
„	„	V:ssä	„	112	„
„	„	IX:ssä	„	56	„
„	„	X:ssä	„	45	„

jota vastoin sopivan viljelysmaan puutteessa Siikajoen hoito-alueessa 50 markkaa toistaiseksi on käyttämättä.

Hoito-alueiden metsänhoitoa varten määrättyä revisionia, joka olisi Ylimetsänhoitajan toimitettava, joka 5:nä vuonna, ei ole Ylimetsänhoitajan toimitettavina olleiden kanslia-töiden paljouden vuoksi tapahtunut puheen alaisena vuonna.

Waasan läänin tarkastuspiiri.

Tämä tarkastuspiiri, johon kuuluu kaikki Waasan läänin kruununmaat ja myöskin Ruoveden pitäjässä Hämeen lääniä löytyvä kruununmaa, on kertomuksen alaisena vuonna ollut hoidantoa varten jaettuna kymmeneen hoito-alueeseen, nimittäin: Wirtain, Multian, Salamajärven, Saarijärven, Wiitasaaren, Pyhäjärven, Lestin, Alajärven, Jalasjärven ja Perhon; piirin pinta-ala on muuttunut seuraavalla tavalla:

Maanjako-oikeuden päätöksen mukaan 3:ta päivältä Elokuuta 1883 on 73 tynnyrin- ja 24 kapan-alan suuruinen niittupalsta Wirtain hoito-alueesta pyykitetty Wirtain pitäjässä olevalle Härkösen tilalle;

Hänen Keisarillisen Majesteettinsa 28 päivänä Huhtikuuta 1873 sekä 23 päivänä Tammikuuta ja 6 päivänä Helmikuuta 1883 antamien armollisten päätösten johdosta erotettiin ja pyykitettiin Wiitasaaren hoito-alueeseen Kolimaanpään yhteismaasta Wiitasaaren pitäjän Kolimaan kylässä lohkaistua liikamaata, johon kuuluu niin kutsuttuja hylkymaita, joista 8,186,41 tynnyrinalaa on veronalaista maata ja 2,690,51 tynnyrinalaa varsinaista hylkymaata, eli yhteensä 10,876,92 tynnyrinalaa;

Hänen Keisarillisen Majesteettinsa 19 päivänä Lokakuuta 1881 antaman armollisen päätöksen johdosta erotettiin ja pyykitettiin kruunulle Siilinsalon lohkokunnasta Wiitasaaren pitäjän Keiteleempohjan kylässä liikamaa, johon yhteensä kuuluu 1,598,36 tynnyrinalaa, n. k. hylkymaita, joista 1,451,16 tynnyrinalaa on veronalaista maata ja 147,20 tynnyrinalaa varsinaista hylkymaata; tämä pinta-ala myöskin on määrätty luettavaksi Wiitasaaren hoito-alueeseen;

Keisarillisen Senaatin määräyksestä 4 päivältä Joulukuuta 1884 siirrettiin 4 Leivonmäen pitäjässä olevaa ja metsänhoidannollista tarkoitusta varten valtion lunastamaa tilaa, jotka siihen saakka hallittiin yhteydessä Pyhäjärven hoito-alueen kanssa ja joiden pinta yhteensä on 7,028,02 tynnyrinalaa, Mikkelin äsken perustettuun hoito-alueeseen;

Keisarillisen Senaatin 3 päivänä Joulukuuta 1872 antaman päätöksen mukaan, joka muun muassa koskee Wirtain pitäjän Kurki nimisessä kylässä olevien Röykkiön, Lehtimäen ja Ahon talojen verottamista ja niitten tynnyrin-alaluvun määräämistä, on näistä maataloista lohkaistu kruunun liikamaa, jonka veromaat niihin kuuluvine hylkymaineen ovat yhteensä 1,064,75 tynnyrinalaa ja joka maanala on määrätty luettavaksi Jalasjärven hoito-alueeseen;

Sitä paitsi on Keisarillisen Senaatin määräyksestä 19 päivältä Huhtikuuta 1873 mainitussa Kurjen kylässä, samalla kuin isojako siinä lopetettiin, toimitettu erityisiä tilusten-vaihtoja siellä olevien tilojen ja kruununmaiden välillä, mutta kruununmaanalaan sen kautta vähemmässä määrässä tapahtuneita muutoksia ei saateta, toimitukseen kuuluvien karttojen ja asiakirjojen puutteessa, vielä ilmoittaa.

Pinta-alan mainitulla tavalla näin muututtua oli vuoden lopussa tarkastuspiirinala, siihen lukematta noin 40,000 tynnyrinalaa kruunulle pidätettyjä vielä pyykittämättömiä hylkymaita, 765,340,03 tynnyrinalaa, jotka jakautuivat piirin eri hoito-alueita kohti, niinkuin seuraava taulu osoittaa:

Hoito-alue.	Yhteensä maanalaa.	Koko maanalaan kuuluu.					Koko maanalasta on kruunumpu- toksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivia metsä- maita.	Soita, ne- voja ja hylky- maita.	
		Pelto- ja.	Niittu- ja.	Kytö- maita.			
T y n n y r i n a l a a .							
Wirtain	55,500,89	258,10	266,55	926,80	26,694,56	27,354,88	—
Multian	50,042,34	94,59	675,97	29,93	17,787,72	31,454,13	—
Salamajärven	75,249,00	36,00	149,00	—	40,000,00	35,064,00	28,753,00
Saarijärven	56,973,00	56,00	130,00	37,00	39,781,00	16,969,00	—
Wiitasaaren	73,785,28	131,70	558,29	38,00	43,936,97	29,120,32	—
Pyhäjärven	53,673,76	218,33	470,97	297,55	24,420,45	28,266,46	7,268,75
Lestin	114,680,00	197,50	832,00	50,00	63,385,50	50,215,00	—

Alajärven	97,069,69	548,96	259,13	824,07	42,625,75	52,811,78	—
Jalasjärven	97,100,00	270,00	2,435,00	765,00	34,880,00	58,750,00	2,400,94
Perhon	91,266,07	28,26	70,00	23,45	44,224,06	46,920,30	—
Pyykittämättömiä hyl- kymaita	40,000,00	—	—	—	20,000,00	20,000,00	—
Yhteensä	805,340,03	1,839,44	5,846,91	2,991,80	397,736,01	396,925,87	38,422,69

Pyykittämättömiin hylkymaihin kuuluvista erinäisistä tiluslajeista on, näistä maista puuttuvan kartaston vuoksi, ainoastaan likimääräisiä tietoja voitu antaa.

Tarkastuspiirin ylimetsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisina on hoito-alueiden hoidantoa ja niissä olevien metsien vartioimista varten käytetty seuraavia henkilöitä:

H o i t o - a l u e .	Metsänhoitaja.	Vartioiminen.		
		Metsänvartioita.	Ylimääräisiä ja väliaikaisia met- sänvartioita.	Vartiopiirien keskimääräinen laajuus, tynnyrin- alaa.
Wirtain	1	12	1	4,626,07
Multian	1	8	1	6,255,29
Salamajärven	1	10	5	5,016,60
Saarijärven	1	12	5	4,747,75
Wiitasaaren	1	11	2	6,148,77
Pyhäjärven	1	14	1	3,833,84
Lestin	1	22	1	5,212,73
Alajärven	1	19	—	5,108,98
Jalasjärven	1	11	9	4,855,00
Perhon	1	10	—	9,126,60
Yhteensä	10	129	25	

Tätä paitse on Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 24 päivältä Lokakuuta 1884, kaksi metsänvartijan-apulaista vuoden talvikuukausina ollut virantoimittajina Jalasjärven hoito-alueeseen kuuluvalla kruununmaalla Wirtain pitäjässä.

Kertomuksen alaisena vuonna on piirissä toimitettu seuraavia rajankäynti-
töitä:

1:o) Alavuuden pitäjään kuuluvassa osassa Wirtain hoito-aluetta on toimitus-
maamittari, Alavuudella parillaan kestävää isojakoa varten, aukaissut erityisiä
rajoja kruununmaitten ja niihin koskevien tilojen tilusten välille;

2:o) samaten ovat maamittarit sauvottaneet ja pyykittäneet erityisiä rajoja kruunulle pidätettyjen hylkymaiden lohkaisemiseksi Multian hoito-alueessa.

Muuten ovat asianomaiset metsänvartiat ainoastaan karsineet joitakuita rajoja siinä, missä tarve niin on vaatinut.

Tämän piirin kruununmaat ovat kaikki muut mittaustieteellisesti kartotetut, paitse Heinäjärvenmaan 1,451,65 tynnyrinalan suuruista maakappaletta Wirtain hoito-alueessa, sekä 200 tynnyrinalaa Jalasjärven hoito-alueeseen kuuluvasta kruununmaasta Lapvartin pitäjässä. Metsänhoitajain arkistoista puuttuu kuitenkin vielä täydellisiä karttoja useista kartotetuista kruununmaista sen vuoksi, ettei läänin maanmittarikonttoriin kuuluvia alkuperäisiä karttoja, ne kun ovat olleet jätettyinä toimitusmaamittareille, ole saatu kopioittaviksi, ja syystä että, kun vielä on tietämätöntä, mitkä väliaikaisen hoidannon alaisista kruununmaista viimein tulevat kruunun metsänhoitoa varten säilytettäväksi, syytä ei ole katsottu olevan raskaita kruunua lunastuksen maksuilla nykyään tarpeellisista kartoista.

Mitä koskee vuoden menoja ja tuloja, niin osoittaa hoidosta tehty pääkirja, josta myötäseuraava liite n:o 4 on ote, ensimmäisiä eli menoja olleen 81,639 markkaa 57 penniä, tuloja sitä vastaan 44,909 markkaa 79 penniä. Menot ovat siis nousseet 36,729 markkaa 78 penniä tuloja suuremmiksi. Syy tähän vuoden talouden pidon huonoon tulokseen ei ole siinä, ettei puuaineita olisi kysytty, vaan riippuu osaksi seikoista, joiden muuttaminen ei ole ollut metsänhallinnon voimassa, osaksi taasen siitä että, yksityisten metsissä par'aikaa tapahtuvan ylenmääräisen hakkuun vuoksi, on ollut tarpeellista kruunun metsissä säästää hirsii sahanliikkeen vastaisia tarpeita varten. Niin on Lestin ja Perhon hoito-alueissa, jotka yhteensä ovat 205,946,07 tynnyrinalaa, ainoastaan vanhempien hirsimetsien vähäpätöisiä ja vähänarvoisia jäännöksiä ollut varana, kun taasen Alajärven hoito-alueessa, Wirtain hoito-alueen länsi-osassa ja koko Jalasjärven hoito-alueessa, jotka yhteensä ovat 214,803,69 tynnyrinalaa, löytyy yksinomaisesti kasvavia nuoria metsiä, joissa kaupaksi kelpaavia hirsipuita ei ole olemassa. Tästä syystä ja koska piirin muissa hoito-alueissa tapahtuneen mainitun sahapuu-säästämisen vuoksi, puuaineitten ulosantaminen vuoden kuluessa on ollut verraten pieni, ovat tulot olleet sitä myöten. Monen sahan omistajan, joiden sahat ovat Kymijoen suulla, tekemästä anomuksesta, tarjottiin kuitenkin säästetyistä varoista vuoden kuluessa kaupaksi 86,270 sahatukkipuuta, jotka myöskin korkeista hinnoista tulivat myydyiksi, paitse 4,000 puuta Perhon hoito-alueessa, joista tehty tarjous hyljättiin.

Piirin vanhempien metsävarojen pilautumista ei ole mainittavassa määrässä havaittu, eikä myöskään myrsky tahi muut luonnon-ilmiöt ole tehneet metsille min-käänlaisia vahinkoja.

Metsän-haaskaajat ovat anastaneet seuraavia metsäntuotteita:

H o i t o - a l u e .	Haaskuiden määrä.	Haaskatut metsäntuotteet.						
		Parrupuita, kappaleita.	Sahaukkoja, kappaleita.	Rakennushirsit, kappaleita.	Rateloja, kappaleita.	Polttopuita, kuutiosyitä.	Vitsoja, kappaleita.	Aitapuita, kappaleita.
Wirtain	11	—	22	27	—	6	100	17
Saarijärven	4	—	14	—	—	—	—	—
Pyhäjärven	3	6	—	10	—	—	—	—
Alajärven	3	—	—	—	23	—	—	9
Jalasjärven	37	—	188	10	—	—	—	—
Perhon	5	—	1	26	—	—	—	—
Yhteensä	63	6	225	73	23	6	100	26
Näistä aineista ovat:								
1:o) metsänhaaskaajat kuljettaneet pois	—	6	139	32	23	3	—	9
2:o) metsänhoito-henkilöt hakanneet rikki, koska aineita ei voitu vastedes tapahtuvilta anastuksilta varjella .	—	—	25	—	—	—	—	—
3:o) kruunun hyväksi myyty	—	—	42	21	—	—	—	—
4:o) olleet käytäntöön kelvottomat . .	—	—	4	—	—	—	—	—
5:o) jätetty kruununmetsätorppiin käytettäväksi	—	—	2	16	—	—	—	—
6:o) ladottu kokoon sopivassa tilaisuudessa myytäväksi	—	—	13	4	—	3	100	17

Syynä Jalasjärven hoito-alueessa tapahtuneiden haaskuiden verraten isoon lukuun on niin hyvin paikkakunnan yksityisten metsissä vallitseva puute sahapuista, kuin myöskin rahvaasen juurtunut tapa puu-aineita kaupitsemalla Pohjanmaan kaupunkeihin hankkia itsellensä rahatuloja elatukseksien.

Mainituista haaskuista ovat vikapää 5:teen haaskuuden Wirtain hoito-alueessa, 2:teen Alajärven hoito-alueessa ja 4:jään Jalasjärven hoito-alueessa tavatut. Näitä henkilöitä on oikeudessa syytetty sillä seurauksella, että 6 on sakotettu, jota vastoin jutut muitten anastuksista vielä ovat ratkaisematta. Sitä paitsi 2 henkilöä on syytetty luvattomasta laitumen käyttämisestä Jalasjärven hoito-alueen kruununmailla, mutta jutut niitä vastaan ovat myöskin päättämättä.

Varhemmin riidan alaisiksi pannuista ja kertomuksen alaisen vuoden alussa päättämättä olleista haaskuujutuista on vuoden kuluessa 9 päätetty sillä tavalla, että syytetyistä henkilöistä 8 on tuomittu lailliseen edesvastaukseen ja 1 vapautettu, jonka ohessa 2 asiaa eläinten luvattomasta syöttämisestä päättyivät siten, että syytöksen alaiset sakotettiin.

Vuoden kuluessa tapahtui piirissä 4 metsänkuloa, nimittäin: Salamajärven hoito-alueessa 1, jossa palaneen maan laajuus on 2 tynnyrinalaa, Saarijärven hoito-alueessa 1, joka on polttanut maata 6 tynnyrinalaa, Lestin hoito-alueessa 1, jonka palo-ala on 4 tynnyrinalaa sekä Jalasjärven hoito-alueessa 1, jossa on palanut 2 tynnyrinalaa; nämät palo-alat tekevät yhteensä 14 tynnyrinalaa eli ovat 0,0019 prosenttia piirin laueudesta.

Näitten kulojen aikaan saamat vahingot ovat yksinomaisesti kohdanneet nuoria metsä-kasvostoja.

Tavallisten hoidanto-tointen lisäksi on vuoden kuluessa toimitettu seuraavia töitä:

Aika, koska työn määräsi.		Työn laatu.	Myönnettyt varat.		Vuoden kuluessa käytetyt varat.		Työn jatkamiseksi on jätellä.	
Keisariallinen Senaatti.	Metsänhoito-hallitus.		Markkaa.	Paimaitia.	Markkaa.	Paimaitia.	Markkaa.	Paimaitia.
—	18 ¹⁴ / _{IX} 85	Kirvesmäen metsänvartijatorppaan Wirtain hoito-alueessa vievän tien rakentaminen . .	—	14	—	14	—	—
18 ²⁰ / _{XI} 85	—	Wiitasaaren hoito-alueen metsänvartijatorppiin ja kruununmetsätorppiin perustetun tien jatkaminen	300	32 ¹ / ₂	—	32 ¹ / ₂	300	—
18 ¹³ / _{II} 85	—	Lestin hoito-alueen metsänvartijatorppiin perustetun tien jatkaminen	450	464 ¹ / ₂	450	464 ¹ / ₂	—	—
„	—	Ojien kaivamista Jalasjärven hoito-alueen II:sen vartiopiirin metsänvartijatorppaan vievän tien varrelle	56	—	56	—	—	—
„	—	Karjanevan valtaojien perkaaminen Jalasjärven hoito-alueessa	—	300	—	249	—	51
18 ⁷ / _{VIII} 84	—	Perhon hoito-alueen metsänvartijatorppiin perustetun tien jatkaminen	—	536 ¹ / ₂	—	536 ¹ / ₂	—	—
18 ¹⁴ / _{VI} 83	—	Vuonna 1883 alotetun hirrenarvioimisen jatkaminen Wirtain, Multian, Salamajärven, Saarijärven ja Wiitasaaren hoito-alueissa, jonka kautta on arvioitu yhteensä 159,197 isompaa ja pienempää hirsipuntaa	3,000	—	Tiliä ei ole vielä tehty.		?	—

Metsänviljelystä vuoden kuluessa ei ole toimitettu.

Mitä tulee niitten taimikasvostojen edistymiseen, joita viljelyksen kautta varhemmin on kasvatettu, niin sisältävät hoito-alueissa näistä viljelyksistä tehdyt luettelot seuraavaa:

Vuosi, jona viljelys toimitettiin.	
1870	Taimet, jotka ovat nousseet hoito-alueen 4:ssä ja 16:ssä vartio-osuuksissa kuivalle somerikolle kylvetyistä havupuun siemenistä, ovat yhä edellensä olleet huonokasvuisia, johon maan voimattomuus on ollut syynä.
„	Taimet Kokkolankankaalla Alajärven hoito-alueessa, 6½ tynnyrinalaa männynkylvöä, kasvavat hyvin.
1870—1871	Havupuuntaimet, jotka kaskiviljelyksen kautta ovat nousseet 94 tynnyrinalalla Multian hoito-alueessa, näyttävät olevan hyväkasvuisia.
1880	Kankaanpään torpanpellolla Alajärven hoito-alueessa, johon 0,75 tynnyrinalan suuruiseen peltoon on kylvetty kuusen- ja lehtikuusen siemeniä, kasvaa niistä nousseista taimista ainoastaan joitakuita.
1870—1872	Lauhankankaalla Jalasjärven hoito-alueessa, 72½ tynnyrinalan suuruksella alalla nousseet männyn taimet, jotka alinomaat ovat nuutuneet, ovat kuivuuden ja hyönteisten tekemien vahinkojen kautta, jotka vuonna 1884 kohtasivat niitä, nykyään melkein kaikki kuivettuneet.

Kruununpuistoksi ei vuoden kuluessa ole mitään julistettu.

Piirissä löytyy 303 kruununmetsätorppaa ja mökkiä. Näistä tiloista kuuluu 54 Wirtain, 14 Multian, 6 Salamajärven, 11 Saarijärven, 3 Wiitasaaren, 39 Pyhäjärven, 23 Lestin, 102 Alajärven, 47 Jalasjärven ja 4 Perhon hoito-alueisiin, ja nämä tilat hallitaan kruunun kanssa tehtyjen kontraktien mukaan.

Kun vuoden rukiinsato ylimalkaan oli menneen vuoden satoa runsaampi ja työnansiota myöskin löytyi, saivat mainituiden torpantilojen haltiat, koska nämä sitä paitse ovat vähemmin rasitetut ulosteilla ja rasituksilla, kuin Suomen muut maatilat, elatuksensa jotenkin suruttomasti.

Vuoden kuluessa on talouskatselmuksia toimitettu 14 torpantilalla Jalasjärven hoito-alueessa ja 15 tilalla Alajärven hoito-alueessa, joissa toimituksissa torpanhaltijat määrättiin rakentamaan ja korjaamaan mitä tiloissa oli vaillinaista tahi laiminlyötyä.

Piirin metsänvartijatorpissa, joita on lukuaan 129, ovat huoneukset täydelliset, paitse 6 päivänä Marraskuuta 1861, Wiitasaaren hoito-alueen VI:ssa, VII:ssä ja VIII:ssa vartiopiirissä rakennettavaksi määrättyjä huoneuksia, joissa joitakuita täydennystöitä on järeällä, vaikka rakennusrahat ovat kokonansa maksetut. Mitä erittäin koskee metsänvartijatorppaa Alajärven hoito-alueen XVI vartiopiirissä, jonka varustamiseksi uudella asuinhuoneella Keisariallinen Senaatti 6 päivänä Kesä-

kuuta 1884 on myöntänyt 500 markkaa, niin rakennustyö vuoden kuluessa on edistynyt siihen määrään, että kamarin tulisija vaan puuttuu, jonka vuoksi rakennusrahoista 450 markkaa on maksettu ja 50 markkaa on jälellä.

Metsänvartijain viljelystöiden edistymisestä ja viljelysapurahojen maksamisesta on ilmoitettu seuraavaa:

Koska Keisarihinen Se- naatti on työn mää- rännyt.	Vartiopiiriin tai metsän- vartiotorpan numero.	Tehty työ.	Vuoden kuluessa maksettu rakennus- rahaa.		Työn jatkamiseksi on jalella.	
			M.	P.	M.	P.
18 ²⁹ _V 83	II	Salamajärven hoito-alue.				
	IV	Kytömaaksi on tehty 3½ tynnyrinalaa	35	—	—	—
	VI	Niitun raivausta on 5 tynnyrinalalla aloitettu . . .	15	—	20	—
18 ³⁰ _{VI} 84	IV	Pellon raivausta aloitettu 1,50 tynnyrinalalla . . .	20	—	70	—
		Saarijärven hoito-alue.				
		Suonkuivattamista varten perattu Heinäsuonpu- roa	67	—	—	—
18 ²⁹ _V 83	XI	Pyhäjärven hoito-alue.				
		Määrätty ala niittua on raivattu	168	—	—	—
18 ³⁰ _{VI} 84	XIV	Lestin hoito-alue.				
		Pelloksi on tehty 2 tynnyrinalaa y. m.	256	75	43	25

Kuopion läänin tarkastuspiiri.

Tämä tarkastuspiiri, joka sisältää kaikki Kuopion läänin pyykitetyt kruununmaat, ei ole vuoden kuluessa muuttunut alansa suhteen, jonka asianomainen Yli-metsänhoitaja on laskenut 1,042,105,75 tynnyrinalaksi ja joka jakautuu piirin yhdeksää hoito-aluetta kohti seuraavalla tavalla:

Hoito-alue.	Koko maanala.	Koko maanalaan kuuluu.					Koko maanala- sta on krunnumpu- taksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivia metsä- maita.	Soita, ne- voja ja hylky- maita.	
		Pel- toa.	Niit- tua.	Kytö- maata.			
T y n n y r i n a l a a .							
Iisalmen	64,693,48	61,94	117,46	44,46	33,969,99	30,499,63	54,801,54
Palojärven	117,853,56	{ Tietämätön ala näi- tä kuuluu kuivien metsämaiden lu- kuun.			46,335,22	71,518,34	117,853,56
Halmejärven	110,015,76	286,36	456,28	—	66,446,32	42,826,80	110,015,76
Kuohatin	114,637,70	70,00	590,00	3,00	60,470,54	53,504,16	110,975,20
Savijärven	58,702,28	96,80	316,60	37,17	39,697,71	18,554,00	58,702,28
Ohtavaaran	69,571,00	18,96	519,30	—	40,663,74	28,369,00	69,571,00
Ruunajärven	80,960,97	38,00	74,00	4,00	43,664,22	37,180,75	2,300,00
Suomusjärven	148,774,00	86,30	437,79	12,00	51,950,70	96,287,21	11,464,18
Ilomantsin	276,897,00	110,00	286,60	11,50	146,848,90	129,640,00	755,00
Yhteensä	1,042,105,75	768,36	2,798,03	112,13	530,047,34	508,379,89	536,438,52

Keisarillisen Senaatin 27 päivänä Helmikuuta 1885 vahvistettua Halmejärven hoito-alueen vartiopiireistä tehdyn uuden jako-ehdotuksen, jonka mukaan ne vähennettiin 13:sta 10:teen, on yhden ylimetsänhoitajan lähimmän valvonnan alaisina hoito-alueiden hoidantoa ja niihin kuuluvain metsien vartioimista varten käytetty seuraavia henkilöitä:

Hoito-alue.	Metsänhoitaja.	Vartioiminen.	
		Metsänvartiota.	Vartiopii- rein keski- määräinen laajuus.
Iisalmen	1	13	4,976
Palojärven	1	17	6,933
Halmejärven	1	10	11,001
Kuohatin	1	9	12,737
Savijärven	1	6	9,784
Ohtavaaran	1	7	9,939
Ruunajärven	1	9	8,996
Suomusjärven	1	19	7,830
Ilomantsin	1	34	8,144
Yhteensä	9	124	—

Kruununmaita ympäröitsevien rajain aukipitämiseksi ovat asianomaiset metsänvartijat siellä täällä karsineet rajoille kasvaneen nuoren metsän, jota paitse asianomaisen metsänhoitajan johdolla uudelleen karsittiin 108,336 jalkaa rajoja Ohtavaaran hoito-alueessa ja 5,000 jalkaa rajoja Halmejärven hoito-alueessa. Siihen määrätty maamittari on taas uudellensa aukaissut rajat Ilomantsin hoito-alueeseen kuuluvan niittupalstan ympärillä.

Piiriin kuuluvia mittaamattomia kruununmaita vuoden kuluessa ei ole kartoitettu, jonka vuoksi ainoastansa 554,432,52 tynnyrinalaa piirin alasta edelleen on mittaustieteellisesti kartalle pantu ja jällelle jäänyt osa sitä vastaan kuvattu aivan pienessä mittakaavassa tehdyille maatieteellisille kartoille. Tällä lailla valmistettu kartasto löytyy, muutamalla poikkeuksella, täydellisenä metsänhoitajien arkistoissa, vaikkapa kartasto suureksi osaksi on vähemmin luotettava, ja on sitä puheenalaisena vuonna lisätty Läänin maamittarikonttorista lunastetuilla karttakopioilla ja asiakirjoilla Hongiston, Talvimäen ja Hukkasenahon kruununpuistoista, sekä tilusselityksellä Ahvenilan kruununpuistosta, jotka puistot kaikki kuuluvat Iisalmen hoito-alueeseen.

Myötäseuraava piirin hoitoa koskevasta pääkirjasta tehty ote (liite N:o 5) sisältää lähempiä ilmoituksia vuoden menoista ja tuloista, ja osottaa edellisten tekevän 71,668 markkaa 42 penniä ja jälkimmäisten 178,072 markkaa 57 penniä, josta siis näkyy, että puheenalaisena vuonna on ollut 106,404 markan 15 pennin voitto.

Vuoden yleisissä puuaine-huutokaupoissa tarjottiin myytäväksi 59,538 seisovaa saharisipuuta ja 1,400 tuulen kaatamaa yhdenkaltaista puuta, jotka myrsky oli kaatanut 18 päivänä Heinäkuuta tänä vuonna. Paitse viimeainittuja tuulen kaatamia puita tulikin koko tarjottu määrä myydyksi, osin hyväksytyjen huutokauppatarjoumusten kautta, osin taas Keisarillisen Senaatin vahvistamiin alimpiin-hintoihin perustuvain kontrahtien mukaan. Tuulen kaatamat puut voitaneen kuitenkin vast'edes myydä, ennenkuin ne pilautuvat. Paitse sitä, että myrsky kaatoi nämät puut, ei ole piirin metsissä tapahtunut muita luonnonilmiöiden vaikuttamia vahinkoja. Siellä täällä erinäiset jättöpuut kuitenkin ovat näyttäneet taipumusta kuivettumaan, erittäinkin Iisalmen hoito-alueen Korosmäen kruununpuistossa, jota seikkaa ei voida kaikin paikoin estää, kun puukaupan tulee tapahtua kasvostottain.

Ainoastaan neljässä hoito-alueessa on tehty haaskuita ja niiden kautta anastettu alla-mainituista vähäpätöisempiä metsäntuotteita, nimittäin:

H o i t o - a l u e .	Haaskuiden lukumäärä.	Anastetut metsäntuotteet.							
		Sahahirsipuita, kappaleita.	Sahatukkeja, kappaleita.	Kuusipuita, kappaleita.	Kiuvia puita, kuormaa.	Parempia, kappaleita.	Nuoria puita, kuormaa.	Kankipuita, kappaleita.	Jakalia, kuormaa.
Iisalmen	3	2	—	2	—	—	—	—	—
Savijärven	8	32	1	—	9	3	4	50	—

Ruunajärven	3	10	—	—	—	—	—	—	10
Suomusjärven	1	101	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	15	145	1	2	9	3	4	50	10
Näistä haaskuunaineista ovat:									
1:o) vahingontekijät kuljetta-									
neet pois	—	40	—	2	9	3	—	—	10
2:o) kruunun eduksi myyty .	—	101	1	—	—	—	4	50	—
3:o) ladottu kokoon vartioitta-									
viksi ja sopivassa tilaisuus-									
nessa myytäväksi	—	4	—	—	—	—	—	—	—

Mainituista haaskuista ovat vikapääät 1:teen Iisalmen, 2:teen Saarijärven ja 2:teen Ruunajärven hoito-alueissa tavatut ja laillisen syytteenalaisiksi saatetut, jota vastaan Suomusjärven hoito-alueessa tehtyä anastusta, johon oikean rajasuunnan huomaamatta jättäminen, nähtävästi on ollut syvänä, ei ole ilmi annettu. Tätä paitse on vuoden kuluessa riitaan pantu yksi juttu Palojärven hoito-alueessa tapahtuneesta luvattomasta kaskiviljelyksestä ja puitujen olkien hävittämisestä ja yksi juttu jo vuonna 1883 samassa hoito-alueessa tapahtuneesta metsänhaaskuusta sekä yksi juttu luvattomasta kaskiviljelyksestä Ohtavaaran hoito-alueessa.

Varhemmin riidan alaiseksi joutuneista haaskuujutuista on vuoden kuluessa 12 käsitelty loppuun ja syytöksen alaiset yhdessätoista niistä tulleet sakotetuiksi ja yhdessä vapautetuiksi.

Puheenalaisen vuoden kuivallaisella sydänkesällä tapahtui piirissä yhdeksän metsänkuloa, jotka eivät kuitenkaan, vaikka kova tuuli vallitsi kolmen kulon aikana, päässeet levenemään laajemmalle alalle. Näistä kuloista, joiden syttymisestä ei ole voitu saada tarkkaa tietoa, oli: Palojärven hoito-alueessa 1, jonka palo-ala tekee 3 tynnyrinalaa, Halmejärven hoito-alueessa 2, joiden palo-alat yhteensä ovat 11,93 tynnyrinalaa, Savijärven hoito-alueessa 3, jotka ovat polttaneet yhteensä 140,50 tynnyrinalaa, Ohtavaaran hoito-alueessa 2, joiden polttamat alat yhteensä tekevät 53,50 tynnyrinalaa, sekä Ilomantsin hoito-alueessa 1, joka poltti ainoastaan 1,25 tynnyrinalaa. Näitten palo-alojen summa, joka on 210,18 tynnyrinalaa, tekee 0,0201 prosenttia piirin alasta. Kulojen tekemä vahinko on verrattain vähän arvoinen muualla, paitse Palojärven ja Savijärven hoito-alueissa, joista kulon turmelemat puut, jotka ovat isonlaisia, kuitenkin voidaan myymällä hyväksi käyttää.

Tavallisten hoidantotointen ohessa on vuoden kuluessa toimitettavina ollut seuraavia töitä:

Koska työ määrättiin.	Tehty työ.	Vuoden kuluessa maksettuja rahoj.		Työn jatkamiseksi on rahoista jällellä.	
		M.	p.	M.	p.
18 ²⁹ _{XI} 84	Ennen mainittu rajankarsiminen entisen Laulun talon tiluspalstojen ympärillä Halmejärven hoito-alueessa	30	—	—	—
18 ²⁰ _X 84	Ennen samaten mainittu rajankarsiminen Ohtavaaran hoito-alueessa	90	—	30	—
18 ¹³ _{II} 85	Portaitten rakentaminen Suomusjärven hoito-alueessa olevan Riihisuonevan poikki	45	—	—	—
„	Polun rakentaminen viimeainitussa hoito-alueessa, Pieloniemen ja Palosenvaaran metsänvartijatorppain välille	20	—	—	—

Metsänviljelykseen ja metsänarvioimiseen kuuluvia töitä ei vuoden kuluessa ole ollut toimitettaviksi määrättyinä, eikä myöskään mitään kruununmaata ole kruununpuistoksi julistettu.

Kruununmetsätorppain luku on vuodesta 1884 ollut piirissä muuttumatta 136, jotka kaikki tilat hallitaan kruunun kanssa tehtyjen kontraktien mukaan, paitse kahta Savijärven hoito-alueessa, jotka ennen ovat olleet metsänvartijatorppia. Näistä 136 tilasta kuuluu 1 Iisalmen hoito-alueeseen, 24 Palojärven, 36 Halmejärven, 19 Kuohatin, 27 Savijärven, 10 Ohtavaaran, 7 Ruunajärven, 6 Suomusjärven ja 6 Ilomantsin hoito-alueisiin. Talous-katselmuksia on vuoden kuluessa toimitettu viimeainitussa kahdessa hoito-alueessa olevilla tiloilla.

Vuoden kuluessa on myöskin myönnetty lupa 5 uuden kruununmetsätorppan rakentamiseen, nimittäin 1:n Iisalmen ja 4:n Palojärven hoito-alueisiin, joiden lisäksi tulee kolme, Halmejärven hoito-alueen vartiopiirejä uudelleen järjestettäessä, torpiksi määrättyä metsänvartijatorppaa, joita ei vielä ole verolle pantu. Tällä lisäyksellä torppien luku tulee olemaan 144.

Asukasten toimeen-tulo useimmissa täällä olevissa torpissa ei ole ollut täysin turvattuna, vaikka työnansiota onkin löytynyt runsaasti kruununmetsissä; pääasiallisena syynä tähän on ollut heillä puuttuva halu maanviljelykseen.

Metsänhoitaja-virkataloja piirissä ei ole olemassa.

Sittenkuin kolme metsänvartija-torppaa Halmejärven hoito-alueessa on muutettu kruununmetsätorpiksi, on, niinkuin ennen mainittiin, tällaisten vartijatorppien luku piirissä 124, niihin luettuna Iisalmen hoito-alueen Hevoisahon kruununpuistossa oleva asuinhuone, jonka rakentamiseksi Keisarillinen Senaatti 6 päivänä Syyskuuta 1883 on myöntänyt 200 markkaa. Näistä metsänvartijatorpista ovat

muut kaikki täysin rakennetut, paitse alla-mainittuja, joissa seuraavia rakennus-
toita on toimitettu:

Koska työ on määrätty.	Vartiopiirin tai varti- torpan numero.	Miten työ on edistynyt.	Vuoden kuluessa maksettua rakennus- rahaa.		Jällellä olevaa raken- nusrahaa.	
			M.	p.	M.	p.
		Iisalmen hoito-alue.				
18 $\frac{6}{XI}$ 61	III	Hiukan edistynyt	—	—	23	36
18 $\frac{23}{X}$ 74	IV	Samoin	—	—	96	67
18 $\frac{25}{X}$ 66	VIII	Huoneukset valmiina jo vuonna 1884.	—	—	31	98
18 $\frac{6}{IX}$ 83	XIII	Työtä on jatkettu, mutta rakennuksen sisävarus- tusta puuttuu	100	—	—	—
		Ohtavaaran hoito-alue.				
18 $\frac{6}{XI}$ 61	I	Työstä on vähäsen jällellä	—	—	40	—
"	II	Sisävarustustyötä on jatkettu	—	—	11	67
"	III	Työstä on vähän jällellä	—	—	26	67
"	IV	Samoin samoin	—	—	33	33
"	V	Samoin samoin	—	—	16	69
"	VII	Samoin samoin	—	—	125	—
		Suomusjärven hoito-alue.				
18 $\frac{12}{VIII}$ 85	XIX	Työ on suoritettu	75	—	—	—
		Ilomantsin hoito-alue.				
18 $\frac{20}{X}$ 81	III	Rakennustyö on saatettu loppuun, vaan tarkastuk- sessa osaksi sitä pidetty kelpaamattomana, josta syystä osa rakennusrahoista on pidätetty sisällä	297	—	128	—
		Yhteensä	472	—	533	37

Osa jällellä jääneistä rakennusrahoista säilytetään lääninrahastossa, eikä sitä
sen tähden tähän saakka ole voitu töiden edistymistä myöten maksaa ulos.

Ennen täysin rakennetuissa metsänvartiijatorpissa on metsänvartiijain omalla
kustannuksella toimitettu huonekorjauksia sen mukaan kuin tarve on vaatinut.

Metsänvartiijain viljelystöiden edistymisestä on ilmoitettu, että niillä rahoilla,
jotka Keisarillinen Senaatti 23 päivänä Lokakuuta 1882, 29 päivänä Toukokuuta
1883 ja 30 päivänä Kesäkuuta 1884 tähän tarkoitukseen on myönnyttänyt, nämät
työt vuoden kuluessa saatettiin loppuun metsänvartiijatorpissa Halmejärven hoito-

alueen IX:ssä vartiopiirissä, Kuohatin hoito-alueen I:ssä ja III:ssa vartiopiireissä, Savijärven hoito-alueen IV:ssä vartiopiirissä, Ruunajärven hoito-alueen I:ssä vartiopiirissä, Suomusjärven hoito-alueen II:ssa vartiopiirissä sekä Domantsin hoito-alueen I:ssä, II:ssa, VIII:ssa ja IX:ssä vartiopiireissä, joista kustannukset ovat olleet 269 markkaa, vaan että sitä vastaan työ ainoastaan puoleksi on toimitettu metsänvartijatorpissa Iisalmen hoito-alueen XI:ssä vartiopiirissä ja Palojärven hoito-alueen XIII vartiopiirissä, jonka työn toimittamisesta rahoista on maksettu 142 markkaa ja on sisällä pidätetty 104 markkaa. Sen lisäksi on 8:ssa metsänvartijatorpassa määrättyjä töitä osin ainoastansa alotettu osin jätetty toistaiseksi, jonka vuoksi näihin tiloihin määrättyt määrärahat, yhteensä 667 markkaa, ovat maksamatta.

Revisionia on vuoden kuluessa toimitettu hoito-alueissa ja tämä toimitus on käsittänyt 8 vartiopiiriä.

Wiipurin läänin kruununmaat.

Puheenalaiset kruununmaat, jotka kaikki ovat lopullisesti pyykitetyt, ovat hajallisuutensa vuoksi luetut osin Impilahden—Suistamon tarkastuspiiriin Impilahden, Suistamon ja Salmen pitäjissä, osin Korpiselän ja Soanlahden seurakunnissa olevaan Korpiselän—Soanlahden hoidantopiiriin, jota Metsänhoitohallituksen välittömän valvonnan alaisena hoitaa virkaa toistaiseksi toimittamaan määrätty metsänhoitaja, ja osin Pällilän, myöskin Metsänhoitohallituksen välittömällä valvonnalla, hoidettuun hoito-alueeseen Muolan pitäjässä; näihin tulee lisäksi sekä Ilmeksen kruununpuisto Ilmeksen pitäjässä että myöskin Besborodkon kruununmaa, joka Keisariillisen Senaatin määräyksestä 23 päivästä Toukokuuta 1883 on lohkaistu Besborodkon lunastetusta lahjoitusmaasta Jaakkiman pitäjässä ja jonka rajat vahvistettiin 11 päivänä Marraskuuta 1884, sekä on asetettu Metsänhoitohallituksen hoidannon alaiseksi.

Näihin kruununmaihin kuuluu seuraavat alat ja tilukset:

Hoidanto-piirejä.	Yhteensä maan- alaa.	Koko maanalaan kuuluu:				Koko maanalaista on kruununpuis- toksi julistettu.
		Viljelys- maita.		Kuivia metsä- maita.	Soita, nevoja ja hylky- maita.	
		Pel- toa.	Niit- tua.			
Impilahden—Suistamon tarkastuspiiri:						
Uomaan hoito-alue	115,797,31	23,15	375,59	60,960,16	54,438,41	115,797,31
Loimalan samoin	110,278,77	14,34	956,63	46,415,88	62,891,92	103,008,19

Korpiselän—Soanlahden hoidanto-						
piiri	172,632,62	28,07	213,78	73,466,12	98,924,65	169,682,32
Pällilän hoito-alue	32,272,00	3,75	182,58	16,935,00	15,150,67	32,272,00
Ilmeksen kruununpuisto	5,282,95	—	16,00	5,068,29	198,66	5,282,95
Besborodkon samoin	6,788,00	—	28,15	6,660,27	99,58	—
Yhteensä	443,051,65	69,31	1,772,73	209,505,72	231,703,89	426,042,77

Yllä-mainittuihin Loimalan hoito-alueen ja Korpiselän—Soanlahden hoidanto-piirin aloihin kuuluu kolmen kruununtalon tilukset, jotka yhteensä tekevät 10,219,66 tynnyrinalaa, joista 7,269,36 tynnyrinalaa on Loimalan hoito-alueessa ja jällele jääneet 2,950,30 tynnyrinalaa kuuluu Korpiselän—Soanlahden hoidantopiiriin.

Hoidanto- ja vartio-henkilökunta on vuoden kuluessa ollut seuraava:

H o i d a n t o - p i i r i .	Metsänhoitaja.	Vartioiminen.	
		Metsänvartijoita.	Vartiopiirien keskimääräinen laajuus.
			Tynnyrinalaa.
Impilahden—Suistamon tarkastuspiiri:			
Uomaan hoito-alue	1	8	14,474,66
Loimalan samoin	1	8	13,784,85
M u i s t. Viimeksi mainitun hoito-alueen metsänhoitaja on omaa aluettaan hoitaessaan sen ohessa toimittanut piirin yli-metsänhoitajan tehtävät.			
Korpiselän—Soanlahden	1	8	21,579,07
Pällilän hoito-alue	1	6	5,378,67
Ilmeksen kruununpuisto	—	1	5,282,95
Besborodkon kruununmaa	—	—	—
Yhteensä	4	31	—

Ilmeksen kruununpuiston hoidantoa on toistaiseksi toimittanut se metsänhoito-virkamies, jonka toimenä on valtion lunastamain lahjotusmaitten metsienhoito Pyhäjärven ja Sakkolan pitäjissä, jota vastoin Besborodkon vuoden kuluessa lisään tulleella kruununmaalla, jonka vartioiminen on ollut entisellään, ei vielä ole löytynyt hoitajaa.

Kruununmaita ympäröitsevien rajain auki pitämiseksi ei ole tapahtunut muita rajankäyntitöitä, kuin että Pällilän hoito-alueessa rajoja Kämärän, Oinolan, Muolajärven ja Perkjärven kyliä vastaan Muolan pitäjässä on karsittu 81,000 jalan pit-

kältä ja että Korpiselän ja Soanlahden kruununpuistojen välillä sama-nimisessä hoidantopiirissä olevaa rajaa, joka samalla on rajana Salmen ja Sortavalan kihlakuntien välillä, karsittiin 61,800 jalan pitkältä. Sitä paitse aukaistiin ja levennettiin Pällilän hoito-alueessa metsänjakolinjoja 36,000 jalan pitkältä.

Kaikista kruununmaista löytyy metsänhoitaja-arkistoissa täydellinen kartasto. Metsässä käytettäväksi on metsänhoitaja vuoden kuluessa Korpiselän—Soanlahden kruununpuistojen kartastosta kopioinnut 8 karttalevyä, joista kukin levy sisältää yhden vartiopiirin.

Otteet pääkirjoista, joita on tehty niin hyvin Impilahden—Suistamon tarkastuspiirin kuin jokaisen muun tähän kuuluvan hoidantopiirin hoidosta, missä menoja ja tuloja on ollut olemassa, löytyvät myötaseuraavassa taulussa (liite N:o 6) ja näyttävät tulojen olleen yhteensä 89,931 markkaa 53 penniä ja menojen sitä vastaan 58,644 markkaa 1 pennin. Vuoden voitto on siis ollut 31,287 markkaa 52 penniä.

Puu-aineita on myyty seuraavalla tavalla:

Impilahden—Suistamon tarkastuspiiristä kaikkiansa myytäviksi tarjotuista 7,000 sahahirsipuusta ja 4,934 kuutiosylestä halkometsää tulivat kaikki sahahirsipuut ja 4,334 kuutiosyltä halkometsää myydyiksi;

Korpiselän—Soanlahden hoidanto-alalta myytäviksi tarjotuista 10,160 sahahirsipuusta ja 1,625 kuutiosylestä haloiksi kelpaavia latvuksia ja kuivaksia, voitiin riittävien ostotarjomusten puutteessa myydä ainoastansa 10,000 sahahirsipuuta;

yhteensä niitten 765 rakennushirren- ja 1,226⁷/₁₂ Wenäjän halkopalikka-sylen kanssa, jotka vuodelta 1884 olivat varastoissa jälellä rautatien asemilla Pällilän hoito-alueessa, löytyi näille asemille varastoihin kootuita samankaltaisia metsäntuotteita, puheenalaisena vuonna kaikkiansa 1,391 hirttä ja noin 3,526,50 palikka-syltä halkoja, joista aineista vuoden lopussa oli myymättä 749 hirttä ja 2,226¹/₄ palikka-syltä halkoja.

Mainitusta kolmesta hoidantopiiristä myytäviksi tarjotuista puuaineista arvellaan ainoastaan pienempien määrien, joita vuoden kuluessa ei voitu myydä, huononevan, jos ne ostajan puutteessa pitemmäksi ajaksi jäävät paikoillensa.

Luonnonvoimain vaikuttamia hävityksiä ei vuoden kuluessa havaittu puheenalaisissa metsissä.

Metsänhaaskuuta ei ole vuoden kuluessa missään tapahtunut; mutta eläinlaitumen luvattomasta käyttämisestä Loimalan hoito-alueessa on kolme henkilöä oikeudessa syytetty ja myöskin tuomittu maksamaan määrätty laidunmaksut. Sitä paitse on yhtä henkilöä syytetty luvattomasta metsästämisestä viimeainituissa hoito-alueessa ja erästä toista siitä, että hän luvattomasti käytti Uomaan hoito-alueessa olevia kruununlauttaus-sulkuja, vaan jutut heitä vastaan ovat toistaiseksi ratkaisematta.

Varhemmin riitaan panemissa ja vuoden kuluessa loppuun saatetuissa haas-

kuujutuissa on sakon alaiseksi tuomittu kolme henkilöä siitä, että he Uomaan hoito-alueessa luvattomasti anastivat hirsä, viisi henkilöä luvattomasta nuotanvedosta ja yksi henkilö eläinten laskemisesta rauhoitettaviksi julistetuille aloille Loimalan hoito-alueessa.

Puheenalaisilla kruununmaanaloilla tapahtui vuoden kuluessa 7 metsänkuoloa, nimittäin Uomaan hoito-alueessa 2, jotka polttivat yhteensä 21,50 tynnyrinalaa kangasta ja turmelivat siinä vanhempain puiden seassa kasvavia nuoria mäntyjä ja kuusia, Korpiselän—Soanlahden hoidantopiirissä 4, joiden polttama maa-ala on yhteensä 7,25 tynnyrinalaa ja jossa myöskin nuorta metsää hävitettiin, sekä Pällilän hoito-alueessa 1, jonka polttamalla 37 tynnyrinalan suuruisella maan-alalla löytyvä harva mäntymetsä, jossa puut olivat eri-ikäisiä, vahingoittui ja erittäinkin nuoremmat puut siinä. Nämät palo-alat, yhteensä 65,75 tynnyrinalaa, ovat 0,0148 prosenttia läänin kaikkien kruununmaitten laajuudesta. Syitä mainittuihin kuluihin ei ole voitu saada tarkoin selville.

Tavallisten hoidanto-tointen lisäksi on erityisten määräysten johdosta toimitettu seuraavia töitä:

Koska Keisarillinen Senaatti on työn määrännyt.	Työn laatu.	Vuoden kuluessa maksettuna määrärahaa.		Työn jatkamiseksi jäljellä olevaa määrärahaa.	
		M.	p.	M.	p.
	Uomaan hoito-alue.				
18 ²² _{XII} 83	Kaikenlaisia korjaustöitä metsänhoitajan virkatalossa on saatettu loppuun	101	45	—	—
18 ⁶ _{II} 85	Ratastie on rakennettu metsänhoitajavirkatalon ja Impilahden pitäjässä olevan Kainunselän kylän välille	3,000	—	—	—
	Korpiselän—Soanlahden hoidantopiiri.				
18 ²⁰ _{XII} 84	Ennen mainittu rajankarsiminen Korpiselän ja Soanlahden kruununpuistojen välissä 61,800 jalkaa	82	—	—	—
18 ⁶ _{II} 85	Siltojen ja polkujen rakentamista sekä ratsastusteiden aukaisemista	1,534	70	59	50
	Pällilän hoito-alue.				
18 ¹⁰ _{IX} 84	Kulovalkean polttamasta metsästä tehtiin aitausruotteita, aitaus-pylväksiä ja halkoja	227	29	—	—
18 ⁶ _{XI} 84	Puuainetten hakkaus ja kuljettaminen	4,825	51	—	—
18 ²¹ _{IX} 76	Metsänviljelykseen kuuluvia eri töitä, niinkuin että 110 ¹ / ₄ naulaa männynsiementä kylvettiin osin				

	taimitarhaan ja osin kankaalle, ja että siirrettiin 291,000 männyntainta Wierustenkankaalle, Lehmijoenkankaalle ja Suurenniitynkankaalle, sekä 11,000 lehtikuusen ja 200 pinus pichta kuusen tainta	2,071	48	—	—
18 ³¹ _I 85	Hoito-alueessa olevan maantien varrelle kasvavaa metsää harvennettiin ja toimitettiin siinä raivuu-				
	hakkausta	300	—	1,200	—
„	Aukaistiin ennen mainitun rajankarsimisen kautta 81,000 jalkaa hoito-alueen rajoja	692	15	107	85
„	Aukaistiin ennen mainittuja metsänjakolinjoja 36,000 jalan pitkältä	397	75	602	25
„	Mainitussa rajankarsimisessa ja rajanaukaisemisessa kaadettujen puuainetten valmistaminen . . .	2,000	—	—	—
18 ²⁹ _X 85	Samoin samoin samoin	2,349	75	1,650	25
18 ²⁸ _{IV} 85	Lehmiojan palo-alalla toimitettu raivuu-	400	—	—	—
18 ⁴ _{IX} 85					
	Yhteensä	17,982	08	3,619	85

Sitä paitse on Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 5 päiväältä Helmikuuta 1885 Uomaan hoito-alueeseen kuuluvassa osassa Salmen pitäjätä metsänjakoa varten ja asianomaisen opettajan johdolla, harjoitustyönä Evon metsähoito-opiston oppilaille kartotettu ja arvioitu 15,350,98 tynnyrinalaa metsää, josta työstä kustannukset nousivat 10,400 markkaan 17 penniin.

Mitä taas koskee vanhempia viljelysaloja, joita kuuluu Uomaan hoito-alueeseen 27,50 tynnyrinalaa, Loimalan hoito-alueeseen 7 tynnyrinalaa ja Pällilän hoito-alueeseen noin 600 tynnyrin-alaa, niin ei ole mitään taimien edistymistä haittaavaa vaikutusta ilmoitettu, vaan erittäin taimista Wierustenkangas nimisellä kuivalla kankaalla viimeainitussa hoito-alueessa lausuttu, että ne menestyvät hyvinlaisesti, joskin apu-istutusten toimittaminen paikoittain on ollut tarpeellinen.

Ei yhtäkään näihin kuuluvista kruununmaista ole vuoden kuluessa kruununpuistoksi julistettu.

Puheenalaisissa hoidantopiireissä löytyy ainoastaan 2 kruununmetsätorppaa, jotka ovat Uomaan hoito-alueeseen kuuluvassa osassa Salmen pitäjää. Toinen näistä tiloista nauttii kuitenkin verovapautta vuoden 1887 loppuun asti ja toisessa, josta asukas on lähtenyt pois, asuu toistaiseksi, asukkaaksi halullisten hakiain puutteessa, torppaan otettu vartija.

Metsänhoitajavirkataloja on ainoastaan Uomaan ja Loimalan hoito-alueissa. Näillä tiloilla, jotka ovat kruunun täyteen kuntoon rakennuttamat, ei ole toimitettu vuoden kuluessa muita rakennustöitä, kuin että ennen mainittu, varhemmin aloitettu korjaustyö Uomaan hoito-alueen virkatalossa saatettiin loppuun. Kruunun omistamista huoneuksista Pällilän hoito-alueessa ovat Galitsinan rautatienase-

mallalla olevat asuinhuoneet niihin kuuluvine ulkokuoneineen olleet jätetyt siinä olevan metsänhoitajan asuttaviksi ja muut, joihin kuuluvat viimeksimainitulla asemalla olevat vanhat ja uudet kestäkieverinhuoneet, sekä kaksi Perkjärven rautatienasemalla olevaa asuinhuoneusta, ovat olleet osin vuokralle ja osin hyrrille annetut, paitsi kolmea huonetta Perkjärvellä olevassa isommassa huoneuksessa, joita on käyttänyt se metsänhoitajanapulainen, joka on määrätty järjestämään ja johdattamaan erityisille kyläläisille myönnettyjä vuotuisia metsänhakkauksia hoito-alueessa.

Niistä 11 vuokralle annetusta huvilapaikasta, jotka ovat mainitussa Pällilän hoito-alueessa olevan Perkoisenlammen varrella, on 10:stä vuotuiset vuokramaksut säännöllisesti suoritettu. Huvila-paikan N:o 5, jossa rakennuksia ei ole, on entinen vuokraaja siirtänyt Pietarin kaupungissa asuvalle toiselle henkilölle, joka ei kumminkaan ole maksanut vuoden vuokraa, eikä pitänyt huolta huvilanpaikasta. Kahdesta muusta vuokralle annetusta pienemmästä rakennuspaikasta on vuoden vuokramaksu säännöllisesti suoritettu.

Metsänvartijatorpista, joita kaikkiansa on 30, ovat muut varhemmin täydellisesti rakennetut, paitsi Keisarillisen Senaatin 23 päivänä Toukokuuta 1878 Korpiselän—Soanlahden hoidantopiiirin 1:seen vartio-osuuteen rakennettavaksi määräämä vartiotorppa, jossa rakennustyötä on vuoden kuluessa jatkettu, mutta joka vielä on monen sisävarustukseen kuuluvan eriosan puutteessa, jonka suhteen rakennusrahoista on pidätetty sisälle 85 markkaa, sekä myöskin Keisarillisen Senaatin viimeksimainittuna päivänä saman piirin IV:teen vartio-osuuteen määräämä metsänvartijatorppa, jossa vuoden kuluessa osaksi toimitettiin rakennuksissa puuttuvia korjauksia ja niiden edelleen jatkamiseksi on jätetty 50 markkaa.

Mitä koskee niitten metsänvartijatorpissa toimitettavien viljelystöiden edistymistä, joihin Keisarillinen Senaatti 23 päivänä Toukokuuta 1883 ja 30 päivänä Kesäkuuta 1884 myönsi erityisiä määrärahoja, niin on ilmoitettu, että Uomaan hoito-alueen IV:ssä ja VI:ssa vartiopiireissä viljelystyöt ovat suoritettut ja määrärahat 75 markkaa maksetut; että saman hoito-alueen V:ssä vartiopiirissä ja Korpiselän—Soanlahden hoidantopiiirin IV:ssä vartio-osuudessa osia viljelystöistä on tehtynä, joista on maksettu 35 markkaa ja 73 markkaa on pidätetty sisällä, sekä etteivät metsänvartiat ole vielä aloittaneetkaan viimeksi mainitun hoidantopiiirin II:ssa, III:ssa, V—VIII vartio-osuuksissa määrättyjä viljelystöitä, josta syystä näihin vartijatorppiin määrättyt rahat 651 markkaa edelleen ovat jätetty.

Revisionia ei ole vuoden kuluessa hoito-alueissa toimitettu.

Lintulan kruununmaa.

Tämä toistaiseksi eri hoidannon alaiseksi pantu kruununmaa, joka on osa Lintulan valtion lunastamasta lahjoitusmaasta Kivennavan pitäjässä Wiipurin lääninä,

ja jota aiotaan, jos se ei tule käytettäväksi lahjoitusmaan lampuoti-tiloista veromaita tehtäessä, käyttää kruunun metsänhoitoa varten, on puheenalaisena vuonna vähennetty pienemmällä maakappaleella, joka Suomen rautateiden tarpeeksi pakkolunas-tettiin ja jonka alaa, kun kartta siitä puuttuu, ei voida vielä ilmoittaa. Sitä vastoin on kruununmaahan, Keisarillisen Senaatin maanviljelyn-toimituskunnan 3 päivänä Joulukuuta 1885 antaman kirjeen mukaan, hoidantoa varten yhdistetty Sykiälän kylässä Uudenkirkon pitäjätä olevan Hovinmaan talon maat, jotka Keisarillinen Senaatti 15 päivänä Huhtikuuta samana vuonna on julistanut kruununpuistoksi ja johon kuuluu yhteensä 1,758,29 tynnyrinalaa parempia ja huonompia tiluksia. Näiden Lintulan ja Hovinmaan kruununmaiden yhteinen ala tekee, jos ennen mainittu pakkolunastus-alakin siihen luetaan, 47,127,01 tynnyrinalaa, johon kuuluu 18,91 tynnyrinalaa peltoa, 57,90 tynnyrinalaa niittua ja 47,050,20 tynnyrinalaa metsämaita, soita, nevoja ja hylkymaita, joista viimeisistä tiluslajeista ei voida karttojen puutteessa kutakin eri alaa ilmoittaa, vaan joihin, samoin kuin on laita paikkakunnan muittenkin maanalojen kanssa, ehkä kuulunee noin 35,000 tynnyrinalaa kuivia metsämaita ja 12,050,20 tynnyrinalaa soita, nevoja ja hylkymaita.

Hoidantoa on Metsänhoito-hallituksen lähimmän valvonnan alaisena toimit-tanut virkaa tekemään määrätty metsänhoitaja, joka samalla on hoitanut Lintulan lahjoitusmaan muihinkin tiluspiireihin kuuluvat metsät ja jonka apulaiseksi on ollut määrätty metsäkonduktori; sen ohessa on metsän vartioiminen ollut jaettu 8 metsänvartijan kesken ja niiden vartiopiireihin paikallisolojen mukaan kuulunut 5,000:sta 7,000:teen tynnyrinalaan asti. Tätä paitse on Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 18 päivästä Helmikuuta 1885 ylimääräinen metsänvartija ollut vi-rassa 3¹/₂ kuukautta, luettuna 15 päivästä Maaliskuuta, pääasiallisesti paikkakun-nalla olevien hirvi-laumojen suojelemiseksi laittomalta vainomiselta.

Puuainetten kruunun hyväksi myymistä varten järjestettyä hakkausta ei ole vielä voitu panna toimeen siitä syystä, että sen kontrahdin määräysten mukaan, joka on tehty kruunun ja Lintulan lahjoitusmaan entisen omistajan, Rahakauppias C. Winberg'in välillä, Winberg'in puolesta on hakattaviksi leimattu kaikki kruu-nunmaalla olevat sekä hakopuut että koivut, jotka on nähty olevan tarpeeksi isoja kaupittaviksi kelpaaviksi puu-aineiksi. Tähän tarkoitukseen puheenalaisena vuonna leimatuiden puiden lukumäärä oli 273,660 ja, sittenkuin nykyään koko metsän-alalla on leimaamista toimitettu, tekevät ne puut, jotka vuodesta 1882 lukien on leimattu mainitun Winberg'in hakattaviksi, yhteensä 2,090,627, joista 939,088 on ollut hakopuuta ja 1,151,539 koivupuuta; ja, koska tämä leimaaminen on kruunun kustantama, nousevat kruunun menot siitä kaikkiansa 23,419 markkaan 64 pen-niin. Asian näin ollen ja koska kruunu ei ole tähän saakka voinut mainitusta hoidantopiiristä hankkia itsellensä muita tuloja, kuin mitä haaskuuainetten, tuulen-kaatamain puiden, kantojen ja muitten vähäpätöisten puu-ainetten myymisen kautta on saatu, niin on puheenalainen kruununmaa luettava niihin moneen, jotka kyllä

ovat rasittaneet metsänhoitolaitosta maksoilla, mutta joista ei ole ollut mitään mainittavia tuloja; ja kestänee tätä vielä monta vuotta eteenkinpäin. Sen mukaan mitä hoidantotileistä otettu ote (liite N:o 7) osoittaa, ovat nimittäin tulot, niihin luettuina 5,087 markkaa 50 penniä hakkausalan puhdistamista varten määrättyjä rahoja, jotka Winberg on kontrahdin mukaisesti maksanut ja joita osin taas on maksettu tahi osin vastedes tulee maksettavaksi latvuksien karsimisesta ynnä muusta, kertomuksen alaisena vuonna olleet ainoastaan 5,579 markkaa 75 penniä, kun menot sitä vastaan ovat olleet 16,386 markkaa ja siis nousseet tuloja 10,806 markkaa 25 penniä suuremmiksi.

Koska niinkuin yllämainittiin, kaikki vanhemmat puut leimattiin ja vähitellen hakataan Rahakauppias Winberg'in hyväksi, niin metsässä ei ole ollut havaittavaa mitään puiden yli-ikäisyyden vaikuttamaa huonontumista, oletikin kuin vanhempia puita on etukädessä hakattu. Jälellä olevaa nuorta metsää ovat kuitenkin paljon pilanneet, niin hyvin ylimääräinen harventaminen, joka on hakkauksen kautta siellä täällä tapahtunut, kuin myöskin ulkonaiset vahingot, jotka isompia puita kaadettaissa ovat tapahtuneet. Niinikään ovat kovat myrskyt tuon tuostakin aikaan saaneet melkoisia hävityksiä harvennetuissa metsänkasvostoissa, erittäinkin missä nämä ovat olleet kuusikkoita. Toivetta on kuitenkin, että myymällä voidaan hyväksi käyttää tuulen kaatamat puut.

Metsänkuloja on myöskin vuoden kuluessa monta kertaa tapahtunut Lintulan hoidantopiirissä, jos kohtakaan kulovalkeat ei ole päässeet laajemmalti levenemään. Poikkeuksena tästä oli kuitenkin rautatiejunan heittämiä säkenien 15 päivänä Heinäkuuta sytyttämä metsänkulo-valkea, joka poltti 77,35 tynnyrinalaa arvokasta nuorta metsää, ennen kuin väkeä etäällä olevilta paikoilta ennätti kokoontua sitä sammuttamaan. Kaikkiansa 12 kulovalkean polttamat palo-alat tekevät yhteensä 113,75 tynnyrinalaa eli 0,2414 prosenttia kruununmaan koko alasta.

Sitä vastoin on ennen isossa määrässä harjoitettu metsänhaaskuu vuosi vuodelta vähenemistensä vähentynyt ja enimmiten rajautunut vähäpätöisiin metsäntuotteisiin. Kuuden vuodelta 1884 toistaiseksi lykätyn haaskuujutun lisäksi tuli vuonna 1885 viisi uutta, yksi niistä Pietarin kupernementissa olevan Walkeasaaren pitäjän asukkaita vastaan. Näistä yhteensä 11 jutusta ratkaistiin vuoden kuluessa 9 ja vastaajat 5:ssä niistä sakotettiin, vaan jäivät muissa 4:ssä edesvastaukseen tuomitsematta, yhdessä tehdyn puhdistusvalan perustuksella ja muissa sen vuoksi, että vastaajat, jotka kaikki olivat Wenäjän alamaisia, useista perättäin olevista käräjistä olivat jääneet pois, syystä etteivät Wenäjän virastot voineet niille toimittaa haastetta.

Tätä paitse ratkaistiin eräs vuodelta 1884 toistaiseksi lykätty juttu, laittomasta hirvenmetsästämisestä, ja sakotettiin siihen osalliset henkilöt yhteisesti 825 markkaan. Kolmesta yhdenkaltaisesta metsästyksestä kertomuksen alaisena vuonna riitaan pannusta jutusta, lykättiin yksi toistaiseksi ja kaksi ratkaistiin siten, että syytöksen alaiset sakotettiin.

Viimeksi lienee mainittava, että Lintulan lahjoitusmaan isojako, josta puheen-
alaisen kruununmaan lopullinen rajoittaminen ja sen hoidannon lopullinen järjestä-
minen toistaiseksi riippuu, luullaan piammiten voitavan saattaa loppuun.

Mikkelin hoito-alue.

Sittenkuin Joulukuun 4 päivänä vuonna 1884 annetulla armollisella kirjeellä
oli määrätty, että Punkaharjun kruununpuistosta ja kruunun viimeisinä vuosina
lunastamista metsämaista ja tiloista Mikkelin läänissä olisi muodostettava hoito-
alue, nimeltä Mikkelin hoito-alue, ja siihen sen johdosta yhdistettiin Juhanalan,
Kouhin, Kenkärääsyn ja Korpelan Leivonmäen pitäjässä olevat tilat sekä Lapin-
paaden maakaistale samassa pitäjässä, joita maatiloja, alaltansa yhteensä 7,028
tynnyrinalaa, ennen oli hoidettu Waasan läänin tarkastuspiiriin kuuluvan Pyhäjärven
hoito-alueen alaisina, alkoi Tammikuun 1 päivästä vuonna 1885 siten muodostetun
hoito-alueen hoidanto; tähän hoito-alueeseen kuuluu yhteensä 40,502,08 tynnyrinalaa
maata ja siinä löytyy seuraavat maatilat ja tiluslajit, joita viimeisiä kuitenkin
karttojen puutteessa ei voida kaikin paikoin tarkasti ilmoittaa:

Kruununmaita y. m.	Maanala yhteensä, tynnyrinalaa.	Koko maanalaan kuuluu:						Koko maanala on kruununpuis- toksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivia metsämaita.	Soita, nevoja ja hylyk- maita.		
		Pel- toja.	Niit- tuja.	Kytö- maita.				
Kruunulle lohkaistut metsäpals- tat Joroisten, Sulkavan, Sää- mingin ja Heinäveden pi- täjissä	30,608,65	?	?	?	21,762,32	8,846,33	9,917,27	
Partsimaan tätä ennen autiotalon tilukset Mäntyharjun pitäjässä	1,709,62	?	?	?	1,100,00	609,62	1,709,62	
Punkaharjun kruununpuisto Ke- rimäen pitäjässä	305,25	1,22	—	—	259,10	44,93	305,25	
Tilat N:o 1 Bemilä, N:o 5 Tuu- nala ja N:o 6 Samulila Keri- mäen pitäjän Laukansaaren kylässä	850,56	40,77	52,01	35,44	603,43	118,91	—	
Juhanalan, Kouhin, Kenkärääsyn ja Korpelan tilat sekä Lapin- paaden maakappale Leivon- mäen pitäjässä	7,028,00	?	?	?	4,685,33	2,342,67	—	
Yhteensä	40,502,08	41,99	52,01	35,44	28,410,18	11,962,46	11,932,14	

Hoidantoa on Metsänhoitohallituksen lähimmän valvonnan alaisena toimittanut metsänhoitaja ja sen ohessa on metsien vartioimista varten ollut virassa 11 metsänvartijaa, jotka siis kukin ovat keskimäärin vartioineet 3,682 tynnyrinalaa. Hoitoalueen hoidantoon kuuluu myöskin huolenpito Punkaharjun luononihanalalle harjulle huvimatkustajain käytettäväksi rakennetusta ravintolasta.

Partsimaan kruununpuiston rajojen aukipitämiseksi on siihen määrätty määmittari vuoden kuluessa uudelleen aukaissut 20,000 jalan pituudelta rajaa.

Sen johdosta että puheenalaisista kruununtiloista, ennenkuin ne tulivat kruunun omiksi, talonmailta pitkällisen kaskiviljelyksen vuoksi kokonaan puuttui vanhempia metsänkasvostoja ja ne paikoittain sisälsivät laajoja paljastettuja aloja, sekä lohkaistuilla metsänaloilla taas puuttui vanhempaa metsää, niin ei, koskei paikkakunnalla vielä ole voitu halkometsää hyväksi käyttää muuta kuin poikkeus-tiloissa, hakkausta ja puuainetten myymistä ole voinut tapahtua, josta syystä hoito-alueen tulot eivät olekaan riittäneet menoja korvaamaan. Sen mukaan mitä myötä seuraava pääkirjasta tehty ote (liite N:o 8) osoittaa, ovat edelliset olleet 2,490 markkaa 23 penniä, jota vastaan menot tekivät 6,561 markkaa 38 penniä ja siis nousivat tuloja 4,071 markkaa 15 penniä suuremmiksi.

Myrskyn tekemiä vahingoita tahi muita luonnonvoimien vaikuttamia hävityksiä ei ole puheenalaisissa metsissä tapahtunut. Metsänhaaskuuta ei myöskään ole niissä tehty eikä metsänkulovalkeatakaan sattunut olemaan.

Satunnaisia töitä ei ole hoito-alueessa muualla tapahtunut kuin Punkaharjun kruununpuistossa ja sen kanssa yhteiseksi hoidanto-ryhmänneeksi yhdistetyiden Bemilän, Tuumalan ja Samulilan talojen metsissä, joissa seuraavat työt ovat olleet toimitettavina:

Koska Keisarillinen Senaatti työn määräsi.	Työn laatu.	Työhön määrättyjä rahoja.		Määrärahoista on vuoden kuluessa maksettu.	
		M.	p.	M.	p.
18 ²⁴ / _X 84	Ravintola-rakennuksessa ja sen läheisyydessä olevalla laivalaiturilla vuonna 1884 aloitettuja kaikenlaisia korjaustöitä jatkettu	3,600	—	885	38
	Muist. Jäännös määrärahoista, jota ei tarvittu, 1,144 markkaa 62 penniä, lähetetty takaisin lääninrahastoon.				
18 ²⁶ / _{II} 85	Keisarillisen Senaatin 29 päivänä Syyskuuta 1882 vahvistaman talouskaavan mukaan on toimitettu: Runkojen karsimista kruununpuiston läpitse vievän tien varrella, johon käytettiin 186 päivätyötä;				

	<p>Muutamissa metsäkasvostoissa on apuharvennusta toimitettu, johon on käytetty 47 päivätyötä;</p> <p>Harvennus- ja karsimis-ainetten kokoamista ynnä muuta siivomista metsässä ja viljelysaloilla, johon käytettiin 110$\frac{7}{12}$ päivätyötä;</p> <p>Viljelysalojen ojittamista, johon käytettiin 10 päivätyötä;</p> <p>Tienrakentamista, johon on käytetty 25 päivätyötä;</p> <p>Viljelysmaita ympäröitsevien aitauksien korjaamista, johon käytettiin 33 päivätyötä;</p> <p>8,000 männyntainta, 800 kuusentainta, 200 Sibirian lehtikuusentainta ja 150 pichtakuusentainta on osaksi muutannalla toiseen paikkaan siirretty ja osaksi metsään istutettu, jonka ohessa samojen puitten siemeniä on kylvetty, johon on käytetty 173$\frac{2}{3}$ päivätyötä;</p> <p>Kustannukset kaikista päivätöistä ovat olleet</p>	900	—	900	—
--	--	-----	---	-----	---

Mainitun hoito-ryhmänteen varhemmin viljellyillä metsänaloilla olevain tainten kasvusta on ilmoitettu: että Sibirian lehtikuusen taimet vanhimmilla viljelysmailla menestyvät hyvin ja kasvavat oivallisia kasvaimia; että kuusentaimet vuodelta 1873 kaikilla muilla paikoilla, paitse kuivimmilla kukkuloilla näyttävät olevan hyväkasvuisia, sittenkuin ne useistaan toimitettujen raivuuhakkausten kautta ovat varjosta poistetut, joka parannus on sitä ilahuttavampi, kun viljelys on toimitettu maaperän parantamiseksi laihalla ja kuivalla osin kanervaa runsaasti kasvavalla vierinkivipohjalla; että vuonna 1880 metsään istutetut europalaisen lehtikuusen taimet joita kohtasi „schüttetauti“, kasvavat vain hitaasti, johon myöskin luullaan olevan syynä usein tapahtuneesta kaskiviljelyksestä ja pitkällisestä paljaana olemisesta johtuva vähäväkisyys; maan parantamiseen kasvatusmaata siihen vedättämällä on kuitenkin ryhdytty toimeen; sekä lopuksi, että pichtakuusen ja tavallisen kuusen taimet vuonna 1881 viljellyillä mailla kasvavat jotenkin hyvin, samoin kuin myöskin sanottujen puulajien vuonna 1884 metsään siirretyt taimet.

Taimitarhoihin kasvatetut taimet, joita on männyn, kuusen, lehtikuusen, cembramännyn, strobusemännyn, vuorimännyn ja pichtakuusen, sekä jalompien lehtipuiden, niinkuin tammen, lehmuksen, saarnen, vaahteran ja jalavan taimet ovat, mitä tulee hakopuiden taimiin, vaurastuneet hyvin, mutta osoittavat, mitä koskee lehtipuiden taimia, huonoa edistymistä, johon luullaan olevan syynä osaksi paikkakunnan kylmä ilmanala ja osaksi laiha maaperä, joka jäätyessään usein kohoaa ja sillä tavalla vahingoittaa taimia. Lannan-sekoitusmaata, jota paraillaan valmistetaan, aiotaan vedätyttää maan parantamiseksi ja kiinteämmäksi tekemiseksi.

Koska, niinkuin edellisestä näkyy, laajallaisia viljelyksiä, joiden kautta on koe-

tettu myöskin ulkomaan puulajia totuuttaa ilmanalaa kärsimään, mainitussa Punkaharjun hoito-ryhmänneessä paraillaan toimitetaan ja vahvistettu talous-ohjelma metsää varten myöskin on valmistettuna, on siis alku tehty semmoisen mallipuiston perustamiseksi, josta mainitaan 13 päivänä Toukokuuta 1859 maan kruununmetsien hoidannosta annetun armollisen ohjesäännön 11 pykälässä, vaan siihen tarvitaan vielä, että pienempien puuainetten kaupaksi menekki tekee järjestetyn hakkuun mahdolliseksi silloin, kun se on määrätty aloitettavaksi, ja hoidantoa täydennettäisiin siihen määrään, että neuvoja voitaisiin antaa metsänhoidossa ja metsäteknikissä.

Hoito-alueesen kuuluvasta 8:sta tilasta on 5 käytetty sillä tavoin, että viljelysmaat ja huoneukset ovat arentimiehille vuokralle annetut niille jätetyllä oikeudella ottaa tarvepuita talojen metsistä ja velvotuksella vastata muutamista talojen suoritettavista maksuista ja rasituksista, 2 käytetty metsänvartijatorpiksi, joiden haltijoita on velvotettu osaksi vastaamaan talojen rasituksista ja 1, joka ei ole rakennuksilla ja viljelysmailla varustettu, on määrätty metsäksi. Sitä paitse löytyy Joroisten kruununmaalla 5 torpantilaa, jotka maksavat veroa, Säämingin kruununmailla 1, joka, paitse veronmaksua vastaa metsäksi määrätyn tilan maantienteosta, kyydinpidosta ja muista rasituksista, ja 1 Juhanalan talon maalla, joka tavallisen veron sijaan toimittaa talon maantienteon; näihin tulee lisäksi 2 entistä emätaloo Partsimaan [kruununpuistossa, jotka tilat ovat kruununmetsätorpiksi verotetut ja myöskin vastaavat niitten tilojen maantielohkojen ylläpitämisestä, joka rasitus on kruununpuistoilla jälellä.

Metsänvartijatorppia löytyy yhteensä 10, nimittäin Joroisten kruununmaalla 4, Lohikosken kruununpuistossa 2, Säämingin kruununmailla 1, Partsimaan kruununpuistossa 1 ja Leivonmäen pitäjässä 2 metsänvartijain haltuun jätettyä emätaloo, joilla kaikilla tiloilla vuoden kuluessa ei ole tapahtunut yleisten varain avulla toimitettavia rakennustöitä.

Evon ja Wesijaon kruununpuistot.

Puheenalaiset kruununpuistot, jotka ovat koemetsinä asetetut Evon metsänhoito-opiston alaisiksi ja ovat edellinen Lammen- ja jälkimmäinen Padasjoen pitäjässä Hämeen lääninä, eivät ole kertomuksen alaisena vuonna muuttuneet alansa suhteen ja tekevät yhteensä 18,724,74 tynnyrinalaa, joista 145,35 tynnyrinalaa on peltoa, 373,60 tynnyrinalaa niittua, 2,89 tynnyrinalaa kytömaata, 11,012 tynnyrinalaa kuivaa metsämaata sekä 7,190,90 tynnyrinalaa soita, nevoja ja hylkymaita. Näitten kruununpuistojen hoidantoa on, mainitun oppilaitoksen tirehtorin lähimmällä valvonnalla toimittanut metsänhoitaja, joka myöskin samalla on ollut opettajana metsänhoito-opistossa, ja metsien vartioimista on valvonut 8 metsänvartijaa, joista kuuluu 6 Evon ja 2 Wesijaon kruununpuistoon; jokainen niistä on siis vartioinut keskimäärin 2,340,49 tynnyrinalaa suuruisen piirin.

Vuoden kuluessa ei ole tarvittu rajoja uudelleen aukaista eikä karsia, koska kaikki rajalinjat olivat selviä, eikä myöskään ole kartaston lisääminen ollut tarpeellista, koska kartasto varhempain kartottamisten kautta on saatu täydelliseksi.

Koska pienempiä puuaineita ainoastaan poikkeuksena on voitu myydä ja silloinkin vaan pienissä määrissä, niin ei ole, vaikka metsät ovatkin seutuhakkuuta varten jaettuina, järjestettyä hakkausta kuitenkaan voitu toimittaa, vaan on ainoastaan paikoin yli-ikäisiä puita hakattu ja veistetty parruiksi. Ja kun ostajaa ei ole löytynyt suurimmalle osalle sekä tämän että edellisen vuoden parruvarastosta, johon kuuluu yhteensä 150 parrua, jotka sisältävät 3,400 kuutiojalkaa, sekä myöskin 125 standertia metsänhoito-opiston sahassa valmistettuja sahatavaroita jäi myymättä, olivat vuoden tulot aivan pienet eivätkä voineet likimaillekaan vastata menoja hoidannosta, vartioimisesta, puiden kaatamisesta ja puuainetten sievistämisestä. Sen mukaan mitä myötäseuraava puheenalaisena vuonna tehdyn pääkirjan ote (liite N:o 9) osoittaa, ovat nimittäin menot nousseet 5,750 markkaan 56 penniin ja tulot sitä vastaan vain 1,922 markkaan 71 penniin. Vuoden tappio oli siis 3,827 markkaa 85 penniä.

Näihin kuuluvissa metsäkasvostoissa ei ole puheenalaisena vuonna tapahtunut muita merkittäviä häiriöitä, kuin että lumirikkoja on siellä täällä havaittu, erittäinkin nuorissa metsissä ja taimistoissa. Metsänkuloja ei ole ollut eikä metsänhaaskuutakaan tapahtunut.

Tavalliset hoidantotoimet on tavallisen tapaan toimitettu, ilman että niistä on ollut mitään muistuttamista. Sitä paitsi ovat seuraavat työt olleet toimitettavina:

siemenkylvöä taimitarhoihin metsänhoito-opiston kasviopillisessa puutarhassa, Walkjärven torpan ja Wirnajärven metsänvartijatorpan luona, joihin on kylvetty yhteensä 93 naulaa männyn, kuusen, lehtikuusen, cembramännyn ja pichtakuusen siemeniä, sekä sen ohessa yhteensä 40,790 männyn- ja kuusentaimen muutantaa; näihin töihin tulee lisäksi sekalannan valmistaminen y. m.; tähän kaikkeen on käytetty 296 päivätyötä;

siemenkylvöä noin kolmen tynnyrinalan suuruiseen vanhaan niittuun Rautjärven metsälohossa, johon kylvettiin 3 $\frac{1}{2}$ naulaa männynsiemeniä, sekä Potaskanmäen metsämaalla Savijärven metsälohossa, johon kylvettiin 10 naulaa samanlaisia siemeniä;

istutuksia, joiden kautta istutettiin 4,250 lehtikuusen- ja 1,400 männyntainta Rautjärven metsälohkoon, 3,380 lehtikuusen- ja 3,325 männyntainta Savijärven metsälohkoon, sekä 4,300 männyn-, 400 lehtikuusen- ja 550 pichtakuusen-tainta Wappulan metsälohkoon; näihin istutuksiin sekä myöskin ennen mainittuihin metsänkylvöihin on käytetty yhteensä 97 päivätyötä;

kuusenkasvostojen Hokajärven metsälohossa apuharventamista, sekä lehtimet-
sän poisperkaamista taimistoista hakkausaloilla ja muutamalla kaskiviljelysalalla Savijärven, Wappulan ja Wahtervehmaan metsälohoissa, joihin kaikkiin töihin käytettiin 150 $\frac{1}{2}$ päivätyötä;

metsänhakkausta ja halkojen hakkuuta metsänhoito-opiston tarvetta varten

Haarajärven, Hankalan, Savijärven ja Hokajärven metsälohoissa, yhteensä $143\frac{1}{2}$ normalisyltä halkoja ja 98 tukkia, joihin töihin käytettiin $292\frac{1}{2}$ päivätyötä;

hakkauksia, joiden kautta valmistettiin 608 juoksusyltä parruja ja $48\frac{1}{2}$ juoksusyltä hirsii ja johon työhön käytettiin yhteensä $274\frac{1}{2}$ päivätyötä, sekä

Evon kruununpuistossa olevien lumirikon vahingoittamain nuorten metsäkasvostojen puhdistamista, johon tarvittiin 13 päivätyötä.

Edellä mainitut päivätyöt ovat isoimmaksi osaksi tehneet metsänhoito-opiston yhteydessä olevan metsänvartijakoulun oppilaat ja ne kasken viljelijät, jotka päivätyötä vastaan ovat kruununpuistoissa nauttineet oikeutta kaskiviljelykseen; vähemmän osan tästä työstä toimittivat 87 markalla 70 pennillä palkatut työmiehet; tämä rahamäärä maksettiin niistä rahoista, joita Keisarillinen Senaatti 6 päivänä Syyskuuta 1883 oli myöntänyt hakkauskustannuksia y. m. varten.

Näiden lisäksi on toimitettu ostetuiden männynkäpyjen karistamista siemenen hankkimiseksi taimitarhojen kylvämiseksi ja metsäkylvöihin, josta työstä kulut ovat olleet 105 markkaa 45 penniä; nämät rahat taas maksettiin Keisarillisen Senaatin 4 päivänä Maaliskuuta 1881 tähän tarkoitukseen myöntämistä määrärahoista.

Kruununpuistojen vanhemmilla viljelysaloilla olevien taimien edistymisestä on ilmoitettu:

että vuoden 1864 jälkeen saksan siemenistä kasvatetut lehtikuusen kasvostot kasvavat rehevästi kaskimailla Kankaanmaan ja Hankalan torppien luona, vaan muilla mailla näyttävät jotenkin nuutuneilta ja hyvin harventuneilta siitä syystä, että joka vuonna on joku määrä puita kuivettunut kasvostoissa;

että taimet vuonna 1871 ja sen perästä viljellyillä kaskimaan aloilla edelleen ovat ulkonäöltään hyvin lupaavia, erittäinkin Wesijaon kruununpuistossa, missä Sibirian siemenistä kasvatetut lehtikuuset jo ovat noin 19—20 jalan korkuisia ja sitä paitse löytyy täysin tiheitä männyn kasvostoja, joiden korkeus on 12 ja 13 jalan vaiheella;

että vuosina 1877 ja 1878 yhtäaikaa seutuhakkuun kanssa hakkausaloille Wahtervehmaan ja Savijärven metsälohoissa istutetut kaksivuotiset männyntaimet edelleen kasvavat hyvänlaisesti ja myöskin ovat tarpeeksi tiheitä, sen jälkeen kuin paljaaksi jääneitä paikkoja täytettiin niihin siirrettyillä lehtikuusentaimilla, vaan jotta samaan aikaan hakkausaloille Rautjärven metsälohossa istutetut taimet sitä vastaan maanalan kuivan laadun vuoksi ovat kasvaneet huononpuolisesti;

että vuosina 1879 ja 1880 hakkausaloille Wahtervehmaan, Savijärven ja Wappulan metsälohoissa toimitetut osin männyn- ja kuusensiemenkylvöt ja osin istutetut kaksivuotiset männyntaimet, jotka viljelykset ensivuosina näyttivät melkeen epäonnistuneen, nykyään Wahtervehmaan ja Wappulan metsälohoissa, sen jälkeen kuin apuviljelystäkin on käytetty, näkyvät kasvavan reippaita taimia tarpeelliseen määrään, vaan sitä vastoin ovat taimistot harvat ja osottavat huonompaa kasvua Savijärven metsälohossa, erittäinkin siinä missä niiden on toivottu karttuvan luontaisen kylvön kautta; sekä myöskin

että vuoden 1881 jälkeen viljellyillä aloilla olevat taimet, joita rikkaruoho ja koivunvesat ovat vaivanneet, nykyään alkavat nopeemmin vaurastua, sittenkun taimet ovat edistyneet siihen määrään, että ovat kasvaneet rikkaruohoa ylemmäksi.

Koska metsänhoito puheenalaisissa kruununpuistoissa, milloin vaan metsäntuotteiden menekki sitä myöten antaa, toimitetaan järjestetysti ja vahvistettujen talousohjelman mukaan, sekä hakatut puuaineet isoimmaksi osaksi valmistetaan keino-opillisesti osin metsänhoito-opiston sahaus ja osin sysien- ja tervanpolton y. m. kautta, jota metsänhoito-oppilasten opettamista varten toimitetaan metsässä, niin ne täyttävät kaikki ehdot, jotka mallipuistolta vaaditaan, jotenka nämä kruununpuistot siinä suhteessa täyttänevät Hämeen läänin tarpeet.

Sittenkun esivallan varhemman päätöksen johdosta Aholan kruununmetsätorppa on entisen haltijan kuoleman jälkeen vuoden kuluessa lakkautettu olemasta, löytyy semmoisia torppia kruununpuistoissa yhteensä 12, nimittäin 9 Evon ja 3 Wesijaon kruununpuistossa, joiden tilojen haltijoilla on ollut elatuksensa osaksi torppain saadoista, jotka puheenalaisena vuonna olivat keskinkertaiset, osaksi työnansioista.

Evon kruununpuistossa olevassa 6:ssa metsänvartijatorpassa ja 2:ssa yhdenkaltaisessa torpassa Wesijaon kruununpuistossa, jotka torpantilat kaikki ovat rakennustensa puolesta täydellisessä kunnossa, ei ole vuoden kuluessa rakennuksissa toimitettu mitään kruunun kustantamia korjaustöitä.

Metsänhoitajan virkataloa ei löydy, vaan koska hän samalla on opettajana oppilaitoksessa, saapi metsänhoitaja siinä huoneet.

Metsärevisionia ei ole vuoden kuluessa toimitettu.

Turun-Hämeen läänien tarkastuspiiri ynnä Yläneen ja muitten pitäjien kruununmetsät.

Vuoden 1884 lopussa oli puheenalaisessa tarkastuspiirissä ja pitäjissä hoidannon alaisina olevien kruununmaitten pinta-ala yhteensä 509,730,33 tynnyrinalaa, jotka olivat jaettuina useimpaan isompaan ja pienempään palstaan Uudenmaan, Hämeen sekä Turun ja Porin lääneissä. Kertomuksen alaisena vuonna on tämä ala, Keisarillisen Senaatin 11 päivänä Joulukuuta 1885 hyväksymän kontrahdin mukaan, lisäytynyt 43 tynnyrinalalla kruunun lunastamia niitunpalstoja Kankaanpään pitäjässä, sekä 1,491,06 tynnyrinalalla Yläneen pitäjästä ostettuja metsämaita, joihin tulee lisäksi Hyrkälän, Keisarillisen Senaatin 26 päivänä Marraskuuta 1872 antaman päätöksen mukaan, Pusulan kappeliseurakunnassa nykyään lohkaistu kruunun liikamaa, johon kuuluu 1,580,91 tynnyrinalaa. Nämä tiluslisäykset siihen luettuina, oli kaikkien puheenalaisen kruununmaitten pinta-ala 512,845,30 tynnyrinalaa, joista 491,496,24 tynnyrinalaa kuuluu Turun-Hämeen läänien tarkastuspiiriin ja 21,349,06 tynnyrinalaa Yläneen ynnä muitten pitäjäin kruununmaihin; näistä viimeisistä, ne kun ovat lohkaistut relssi- ja verotiloista, maksetaan emätiloihin vuotuinen vero. Tarkastuspiirin jakaumisesta siihen kuuluvaa yhdeksää hoito-aluetta kohti ja ku-

hunkin hoito-alueesen sekä Yläneen ynnä muihin pitäjien kuuluvista eri tiluksista on seuraava taulu summittaisena yhteenvetona:

Hoito-alue y. m.	Yhteensä maanalaa.	Koko maanalaan kuuluu:					Koko maanalasta on kruununpuis- toksi julistettu.
		Viljelysmaita.			Kuivia metsämaita.	Soita, nevoja ja hylky- maita.	
		Peltoa.	Niittua.	Kytö- maata.			
T y n n y r i n a l a a .							
Kankaanpään	72,502,01	254,63	1,848,12	288,34	34,960,11	35,150,81	61,097,54
Karvian	73,294,84	456,44	1,700,50	275,24	31,389,99	39,472,67	69,161,70
Wuorijärven	62,549,88	320,44	1,471,00	171,08	27,751,41	32,835,95	58,114,08
Länsi-Aureen	89,254,40	332,39	1,576,50	22,32	49,037,40	38,285,79	84,434,12
Itä-Aureen	84,163,41	344,50	308,31	53,07	46,747,43	36,710,10	—
Orihveden	29,515,25	165,90	488,76	271,98	18,991,78	9,596,83	29,515,25
Jämsän	32,514,16	170,48	276,44	109,11	22,813,90	9,144,23	27,605,01
Längelmäen	21,571,89	169,26	439,85	—	17,043,34	3,919,44	21,571,89
Lopen	26,130,40	118,72	570,65	—	16,492,21	8,948,82	23,504,49
Yläneen y. m. pitäjien kruununmaat . . .	21,349,06	75,00	700,06	—	15,084,00	5,490,00	—
Yhteensä	512,845,30	2,407,76	9,380,19	1,191,14	280,311,57	219,554,64	375,004,08

Tarkastuspiiriin kuuluvien hoito-alueiden hoidantoa on valvonut ylimetsänhoitaja, vaan Yläneen ynnä muitten pitäjään kruununmaitten hoidantoa on toimittanut Metsänhoitohallitus, joka tarpeen mukaan on sinne lähettänyt jonkun omista virkamiehistänsä tahi Karvian hoito-alueen metsänhoitajan toimittamaan tehtävinä olevia toimituksia. Hoidantoa sekä metsien vartioimista varten on muuten vuoden kuussa käytetty seuraavia henkilöitä:

H o i t o - a l u e .	Metsänhoitaja.	Vartioiminen.		
		Metsänvar- tijoita.	Ylimääräisiä metsänvar- tijoita.	Vartiopiirien keskimääräi- nen laajuus; tynnyrinalaa.
Kankaanpään	1	14	—	5,178,71
Karvian	1	15	—	4,886,32
Wuorijärven	1	13	2	4,169,93
Länsi-Aureen	1	16	1	5,250,24
Itä-Aureen	1	14	—	6,011,88
Orihveden	1	14	—	2,128,22
Jämsän	1	14	1	2,167,60

Längelmäen	1	7	—	3,081,69
Lopen	1	13	—	2,010,00
Yläneen y. m. pitäjien kruununmaat	—	5	1	4,169,80
Yhteensä	9	125	5	—

Ylimääräinen vartioiminen Wuorijärven ja Länsi-Aureen hoito-alueissa tulee kestäämään ainoastaan siksikin Keisarillisen Senaatin 5 päivänä Marraskuuta 1878 myöntämät uudistalojen lohkaisemiset niissä ovat loppuun saatetut, ja on se Jämsän hoito-alueessa taasen, Keisarillisen Senaatin määräyksen mukaan 14 päivältä Huhtikuuta 1883, riippuva siitä toimenpiteestä, joka Kaukkialan kruununliikamaan lopullisesta käyttämisestä voi tulla toimeen pantavaksi. Itä-Aureen hoito-alueen vartioiminen on toimitettu ainoastaan väliaikaisesti ilman metsänvartijatorpitta, siksikin siinä olevia kruununmaita voidaan kruununpuistoiksi julistaa ja on sitä paitse, Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 15 päivältä Tammikuuta 1885, metsänvartijan apulainen ollut viimeksimainittuun hoito-alueeseen asetettuna Maalis- ja Huhtikuun ajaksi. Samaten on metsänvartija Kankaanpään hoito-alueen 5:ssä vartiopiirissä ainoastaan toistaiseksi vartioinut Jämijärven lunastettua osaa niin sanottua Hämeen-kangasta ja metsänvartija saman hoito-alueen 13 vartiopiirissä vartioinut Sammin ja Pyntäistenmaan lohkaistavina olevia kruununmaita Siikaisten pitäjässä, sekä metsänvartija Lopen hoito-alueen 12:ssä vartiopiirissä vartioinut Wahteriston kruununpuistoa Tammelan pitäjässä.

Tarkastuspiirin pohjoisosassa olevain kruununmetsien, jotka ovat Waasan läänin rajalla, varjelemiseen on suuresti auttanut ylimääräinen nimismies, jolla Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä 15 päivältä Tammikuuta 1885 on sitä tarkoitusta varten ollut asemapaikkansa mainitulla paikkakunnalla.

Muita rajankäyntitöitä, kuin asianomaisten metsänvartijain kautta tehtyjä pienempiä karsimisia rajalinjoilla, ei vuoden kuluessa ole tapahtunut.

Täydellinen kartasto löytyy muista puheenalaisista kruununmaista, paitse Wahteriston kruununmaasta Lopen ja Kaukkialan kruununliikamaasta Jämsän hoito-alueessa, vaan tarvitsee siellä täällä oikaisuja tapahtuneitten tilusvaihtojen vuoksi. Metsänhoitohallitus on ryhtynyt tätä varten tarpeellisiin toimiin.

Myötäseuraavaan tauluun (liite N:o 10) tehty ote pääkirjoista osottaa vuoden tulojen olleen 171,669 markkaa 65 penniä ja menojen 74,720 markkaa 1 penni. Hoidannosta on siis vuoden voitto ollut 96,949 markkaa 64 penniä.

Yleistä huutokauppaa, jossa olisi kaupaksi tarjottu puuaineita kaikista tähän kuuluvista hoito-alueista ja hoidanto-piireistä, ei ole vuoden kuluessa tapahtunut, syystä että hirsivarasto on kokonaan lopetettu Kankaanpään ja Wuorijärven hoito-alueista ja Yläneen ynnä muitten pitäjän kruununmailta, sekä myöskin suurimmasta osasta Karvian hoito-aluetta ja on, paikkakunnalla olevien yksityisten metsissä tapahtuneiden hillittömän hakkausten vuoksi, katsottu hyödylliseksi sahaliikkeen vas-

taista tarvetta varten säilyttää kruununmetsiin niin paljon sahattaviksi kelpaavia puuaineita, kuin suinkin mahdollista. Puiden leimaaminen ja myynti ovat siis rajoittuneet ainoastaan semmoisiin hirsikasvostoihin, joista puiden yli-ikäisyys ja taipumus kuivettumaan vaatii niitten poismyymistä. Siitä syystä leimattiin vuoden kuluessa Itä-Aureen hoito-alueessa 100,000 puuta, Länsi-Aureen hoito-alueessa 20,000 puuta, Karvian hoito-alueessa 1,204 puuta, sekä kaikki yli-ikäiset parruiksi ja saha-hirsiksi kelpaavat puut Orihveden, Jämsän ja Längelmäen hoito-alueissa. Näistä leimatuista puista myytiin vuoden kuluessa puut Itä-Aureen hoito-alueessa, mutta muitten leimatuiden puitten kaupitseminen jäi vuoden 1886 huutokappoihin. Tämän kaltaisten menettelyiden kautta on vuosi vuodelta voitu estää semmoisia vahingoita, joita puiden kuivettuminen aikaan saapi ja, jotka suuruutensa vuoksi, lienevät mainittavat, paitse sitä että 1,330 kulon vahingoittamaa puuta Orihveden hoito-alueessa, jotka jo varhemminkin ovat olleet kaupaksi tarjottuina, eivätkä sen jälkeenkään tulleet myydyiksi, on alkanut kuivettumisesta turmeltumaan. Muuten puheenalaisissa metsissä on tapahtunut ainoastaan pienempiä häviöitä, joita lumen paino on vaikuttanut paikoin Itä-Aureen ja Längelmäen hoito-alueiden nuorissa metsissä, sekä puurunkojen rikkomisia, joita rajutuulet ovat matkaan saattaneet, ja yksityisiä puita siellä täällä metsissä alkanut hongittumaan.

Lopen hoito-alue on yksin vuoden kuluessa ollut rauhotettuna metsänhaaskuilta, jota vastaan muissa hoito-alueissa on tehty seuraavia haaskuita:

Hoito-alue y. m.	Haaskuiden lukumäärä.	Haaskatut metsäntuotteet.							
		Parruja, kap-paleita.	Sahatukkeja, kappaleita.	Rakennushirsit, kappaleita.	Pienempiä puita, kappaleita.	Veistopuita, kuormaa.	Polttopuita, kuutiosityä.	Vitsoja, kuormaa.	Lehtiä, ha-sioita.
Kankaanpään	15	—	34	67	5	—	10	—	—
Karvian	7	—	65	—	—	—	—	—	—
Wuorijärven	25	—	173	—	—	—	1	2	—
Länsi-Aureen	30	—	96	—	—	—	—	—	—
Itä-Aureen	4	—	32	—	—	—	—	—	—
Orihveden	7	1	21	—	—	1	5	—	3
Jämsän	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Längelmäen	1	—	10	—	—	—	—	—	—
Yläneen ynnä muitten pitäjain kruunumetsät	2	—	5	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	92	1	436	67	5	1	17	2	3
Näistä haaskuunaineista ovat:									
1:si haaskuun tekijät kuljettaneet pois	—	—	266	50	5	1	11	2	—
2:si rikki hakkaamalla tehty haaskuun tekijöille mahdottomiksi käyttää . .	—	—	34	17	—	—	—	—	—

3:si jätetty kruununmetsätorppiin käytettäväksi	—	—	24	—	—	—	—	—	—
4:si kruunun hyväksi myyty	—	1	61	—	—	—	6	—	3
5:si ladottu kokoon vartioitaviksi ja sopivassa tilaisuudessa myytäväksi .	—	—	51	—	—	—	—	—	—

Mainituista haaskuista ovat vikapääät 36:teen tavatut ja saatetut lailliseen edesvastaukseen ja sitä paitse on 60 henkilöä syytetty eläinten luvattomasta syöttämisestä kruununmailla ja 1 luvattomasta kalastamisesta; tällä tavalla riitaan joutuneista 97 jutusta tuli vuoden kuluessa 39 ratkaistuksi ja syytteen alaiset 33:ssa niistä edesvastaukseen tuomituiksi, mutta muissa 6:ssa riittävien todistusten puutteesta vapautetuiksi. Muut 58 juttua lykättiin eri syistä tulevaan vuoteen.

Entisiltä vuosilta ratkaisematta olleissa haaskuujutuissa on, tiettävästi kaikkiaan 38:sta syytteen alaisista henkilöistä, 18 tuomittu rikokseen syypääksi ja 9 vapautettu, jota paitse 2 juttua jätettiin siksensä, yksi syytöksen alaisen kuoleman vuoksi ja toinen siitä syystä, että syytteen alainen henkilö oli paennut paikkakunnalta. Monen muun senkaltaisen asian päättymisestä ei ole tietoa metsänhoitajille tullut.

Kehotukseksi kertomuksen alaisen vuoden kuluessa osotetusta uutteruudesta metsien suojelemiseksi on Keisarillinen Senaatti, siitä tehdystä esityksestä, 26 päivänä Helmikuuta 1886 katsonut hyväksi myöntää metsänvartijoille J. G. Renkoselle ja P. Mäykylle Kankaanpään hoito-alueessa, kummallekin 30 markkaa, sekä metsänvartija J. G. Hauturille Länsi-Aureen hoito-alueessa 15 markkaa.

Kaikkiansa 10:stä kulovalkeasta, jotka vuoden kuluessa tapahtuivat puheenalaisissa hoidantopiireissä, oli Länsi-Aureen hoito-alueessa 2, joiden paloalat tekevät yhteensä 3 tynnyrinalaa, Karvian hoito-alueessa 1, jonka polttama ala laajuudeltaan oli 3 tynnyrinalaa, Orihveden hoito-alueessa 3, jotka polttivat maata yhteensä 409,50 tynnyrinalaa, Jämsän hoito-alueessa 1, jonka palo-ala oli 5 tynnyrinalaa ja Lopen hoito-alueessa 3, joiden polttamat maanalat yhteen luettuina tekevät 121,60 tynnyrinalaa. Näiden palojen alat ovat siis yhteensä 542,10 tynnyrinalaa eli 0,105 prosenttia kaikkien kruununmaitten alasta. Tapahtuneiden kulovalkeain syttymisen syistä ei ole voitu saada semmoista selvitystä, että siihen syypäät olisi voitu edesvastauksen alaisiksi saattaa. Mainituiden kulovalkeain tekemä vahinko on pääasiallisesti siinä, että nuorta metsää niitten kautta on hävinnyt ja hirsivarasto sen vuoksi vastaiseksi tulee joskin ajaksi vähentymään.

Tavallisten hoidantotoimien lisäksi on erinäisten määräysten johdosta tehty seuraavia töitä:

Työn laatu y. m.	Työn jatkami- seksi jällellä olevia määrä- rahoja.	Vuoden ku- luessa maksettu rahamäärä.		M.	p.
		M.	p.		
Koska Metsän- hoitohallitus työn määräsi.					
Koska Keisarilli- nen Senaatti työn määräsi.					
18 ¹⁷ / _V 77	—	Siemenkylvöä jatkettu Hämeenkaan kruunun- maalla Kankaanpään hoito-alueessa, 166 tynny- rinalalla		500	—
18 ¹⁷ / _V 83	—	Edellisenä vuonna tehtyjen samentuskatujen jatka- miseksi on mainittulla kruununmaalla raivattu 578,8 kappanalaä niitä		1,793	91
—	18 ³⁰ / _{XII} 84	Koottu Jämsän hoito-alueessa 496 ¹ / ₁₂ naulaa män- nynsiemeniä		697	73
		joka rahasumma, koska siemen ostettiin Kan- kaanpään hoito-alueä varten, on laskettuna viimemainitun hoito-alueen menoihin.			

Paitse yllämainittua siemenkylvöä on tarkastuspiirin eri hoito-alueissa varhem-
min tehty eräitä viljelysyrityksiä, joiden tuloksista on seuraavaa ilmoitettu:

Vuosi, koska viljelystä tehtiin.	
1864	Wuorijärven hoito-alueessa 10 tynnyrinalalle Haitekankaan kankaasta käsi- kylvön kautta kasvatetuiden männyntaimien sekaan, jotka taimistot varhemmin olivat kuivuuden vuoksi harventuneet, on luonnollisesta kylvöstä kasvanut taimia; nämät täyttävät avo-paikkoja ja kasvavat paremmin kuin käsikylvöstä jällellä olevat taimet.
1869	Pinus cembra-männyn siemenkylvöstä Orihveden ja Lopen hoito-alueissa jä- lellä olevat nuoret puut ovat edellisessä hoito-alueessa hidaskasvuisia, vaan kasvavat jälkimmäisessä hoito-alueessa jotenkin rehevästi.
1871—1874	Nuoret puut, jotka kaskiviljelyksen kautta kasvatettiin eri paikkoihin Jäm- sän hoito-alueessa ja joita on yhteensä 15,90 tynnyrinalaa nuorta män- nistöä ja kuusistoa, ovat, sen jälkeen kuin niitä varjostavat lehtipuut hakattiin pois, viimeksi annetun kertomuksen mukaan melkoisesti toin- tuneet.
1872	Apuviljelyksen kautta 10 tynnyrinalalle Kauraharjun kankaasta Karvian hoito- alueessa kasvatetut taimet ovat, vaikka taimistot vielä ovatkin harvat, lupaavia ja niitten kasvinvoima enenee samassa määrässä kuin taimien tiheys.
1876	Lehtikuusen taimet Norojärvenmaan ja Hyytiälänmaan kruununmailla Orih- veden hoito-alueessa, joiden tainten luku alkuansa oli 2,500 kappaletta, kasvavat hyvin, vaan epätasaisesti; samaten kasvavat Laitilanmaan

1880—1884	<p>kruununpuistossa Lopen hoito-alueessa olevat lehtikuusentaimet, joita alkuaan oli 2,800 kappaletta, hyvänpuolisesti.</p> <p>Autiona olevalla Hämeenkanalla vuodesta 1880 saakka vuosittain toimeen pannut viljelykset, jotka käsittävät, niihin luettuina viljelysalat myöskin vuodelta 1885, yhteensä 683,76 tynnyrinalaa, eivät ole, metsämaan huonon kunnan vuoksi, yleensä oikeen onnistuneet ja taimet niillä ovat, erittäinkin toisena ja kolmantena kasvantovuonna, tulleet vahingoituiksi hallan, kuivuuden ja kirren kautta sekä, etenkin kankaan pohjoisessa osassa, hyönteisiltä (tentredo ja tortrix) ja myöskin „schütte“ taudin ja muunkinlaisen neulasten kuihtumisen kautta. Kuitenkin on huomattu että myöhemmin, kun taimien ikä lisääntyy, niitten kasvuisuuskin enenee ja, mitä tulee vuoden 1880 taimiin, voidaan jo sanoa hyväksikin.</p>
-----------	--

Vuoden kuluessa ei ole mitään osaa puheenalaisista hoidantopiireistä kruununpuistoksi julistettu. Ei myöskään ole entisten tointen lisäksi toimitettu metsänarvioimista tahi metsän jakamista, koska tällaiset toimitukset, metsistä myytäviksi kelpaavien puuainetten puutteessa, eivät ole olleet tarpeelliset.

Kruununmetsätorppia ja muita veron alaisia tiloja, joita kontraktien mukaan hallitaan, löytyi puheenalaisena vuonna 386, joista oli:

Kankaanpään hoito-alueessa 2 mökkiä ja 31 torppaa, joista jälkimmäisistä Keisarillinen Senaatti 5 päivänä Marraskuuta 1878 on määrännyt kaksi lohkaistavaksi uudistaloiksi ja kaksi muuta toistaiseksi hallitaan verottomina;

Karvian hoito-alueessa 49 torppaa, joista kahta toistaiseksi hallitaan verottomina sen vuoksi, että niitten asukkaat sen sijaan ovat velvolliset toimittamaan metsänvartijain tehtävät hoito-alueen 13 ja 15 vartiopiirissä;

Wuorijärven hoito-alueessa 3 mökkiä ja 43 torppaa, joista jälkimmäisistä 7 on määrätty lohkaistavaksi uudistaloiksi;

Länsi-Aureen hoito-alueessa 42 torppaa, joista 10 on määrätty lohkaistavaksi uudistaloiksi;

Itä-Aureen hoito-alueessa 70 torppaa;

Orihveden hoito-alueessa 26 torppaa;

Jämsän hoito-alueessa 25 torppaa ja 32 mökintilaa;

Längelmäen hoito-alueessa 29 torppaa;

Lopen hoito-alueessa 14 torppaa ja 8 emätaloa, joita hallitaan samalla tavalla kuin torppia; sekä

Yläneen ynnä muitten pitäjien kruununmailla 12 kruununmetsätorppaa, joista yksi, joka on riidan alainen, toistaiseksi on veronmaksusta kruunulle vapaana.

Näihin tulee lisäksi yksi Metsänhoitohallituksen 31 päivänä Heinäkuuta puheenalaisena vuonna perustettavaksi myöntämä uusi torpantila Lopen hoito-alueessa.

Torpanasukasten taloudellinen tila oli puheenalaisena vuonna, kovin niukkojen satojen vuoksi, vähemmin tyydyttävä, kuin edellisenä vuonna.

Talouuskatselmuksia ovat asianomaiset metsänhoitajat vuoden kuluessa toimitaneet kruununmetsätorpissa Kankaanpään, Karvian, Wuorijärven, Länsi-Aureen, Itä-Aureen, Orihveden ja Lopen hoito-alueissa, joissa katselmuksissa torppien asukkaille on annettu määräys tarpeen mukaan poistaa torpantiloissa löytyneitä vaillinaisuuksia.

Metsänvirkamiesten virkataloja ei ole olemassa.

Metsänvartijatörpiksi määrättyä torppia oli, niihin luettuina 4 kruunun rakentamaa metsänvartija-asuinhuoneusta Hämeenkanakaalla, yhteensä 105 torpantilaa, joista oli asianomaisten metsänvartijain hallussa 82, vuokralle annettuna 4, syystä että niitten asukkaiksi oikeutetut metsänvartijat asuivat omilla torpantiloillansa, eivätkä vielä haluaisi ottaa näitä virkataloja asuttavaksensa, sekä 19, jotka Keisarillinen Senaatti 13 päivänä Maaliskuuta 1884 on määrännyt metsänvartijoille lunastettaviksi, edelleen ovat entisten asukastensa hallussa; nämä asukkaat ovat, vaikka useimmat heistä ovat ottaneet vastaan lunastushinnan torpista, siitä huolimatta niskotelleet eivätkä tahtoisivat torpista muuttaa pois.

Määrättyä rakennustöitä on toimitettu seuraavissa metsänvartijatörpissa:

Koska työ määrättiin.	Vartiopiiriin tahi metsänvartijatörpan numero.	Vuoden kuluessa tehty työ.	Vuoden kuluessa maksettujen rakennusrahoja.		Työn jatkamiseksi jäljellä olevia rakennusrahoja.	
			M.	p.	M.	p.
18 ² _{III} 82	IX	Kankaanpään hoito-alue.				
		Työtä ei ole vielä aloitettu	—	—	400	—
		Karvian hoito-alue.				
"	VI	Työtä ei ole vielä aloitettu	—	—	200	—
"	VII	Samoin samoin	—	—	100	—
"	VIII	Samoin samoin	—	—	300	—
"	IX	Samoin samoin	—	—	150	—
"	XIV	Ulkohuoneukset salvotut	300	—	—	—
		Wuorijärven hoito-alue.				
"	I	Työtä on jatkettu	200	—	100	—
		Länsi-Aureen hoito-alue.				
"	XI	Työ on ravakasti edistynyt	300	—	100	—
Yhteensä			800	—	1,350	—

Syiksi siihen ettei, niinkuin yllä-oleva selityskin sisältää, rakennustöitä ole vielä alotetettukaan muutamissa torpissa on asianomainen Yli-metsänhoitaja ilmoittanut, että työ „on rauennut turhaan osittain taloudellisen kykenemättömyyden vuoksi ja osittain siitä syystä, että asianomaiset metsänvartijat — — — — eivät vielä ole saaneet haltuunsa niille vakuutettuja torpantiloja“.

Niiden viljelystöiden edistymisestä 5:ssä eri metsänvartijatorpassa Jämsän ja Lopen hoito-alueissa, joihin Keisarillinen Senaatti 30 päivänä Kesäkuuta 1884 ja 13 päivänä Helmikuuta 1885 on myöntänyt määrärahoja, sisältävät vuoden tilinteot: että Jämsän hoito-alueen yhdeksännessä vartiopiirissä määrätty suoraivaus on saatettu loppuun ja määrärahoista maksettu 60 markkaa, sekä että viljelytyöt Lopen hoito-alueen kymmennessä, yhdennessätoista, kahdennessätoista ja kolmannessatoista vartiopiireissä niinikään ovat loppuun saatetut ja niissä auaistu 102 syltä valtaojia ja 708 syltä sarkaojia sekä raivattu 1 tynnyrin 16 kapanalaa peltoja ja niittuja, joista töistä määrärahat kokonansa eli yhteensä 152 markka 17 penniä maksettiin.

Revisionia ei ole vuoden kuluessa ollut toimitettavana hoito-alueissa.

Muutamia erityiskohtia metsänhoidannossa paremmin selvittääksensä on Metsänhoitohallitus tehnyt seuraavat yhteenvedot: 1:si kunkin eri piirin tuloista ja menoista ynnä muusta, 2:si näitten piirien maa-aloista, 3:si kulovalkeista ja niitten tekemistä hävityksistä, sekä 4:si metsänhaaskuista; nämät yhteenvedot tekevät liitteet N:o 11, 12, 13 ja 14.

Suomenmaan sahaliike.

Koska pohjoisissa maissa, niinkuin näyttää, viime vuosina on valmistettu enemmän sahatavaroita, kuin tavallisilla myyntipaikoilla ulkomaalla on senkaltaisia tavaroita saatu kaupaksi, ja tästä seikasta sekä kaikkialla vallitsevista kituvista suhteista kaupan alalla on seurannut, ettei sahatavaroita etäisestä Suomenmaasta yleensä ole voitu edullisesti kaupita, niin on itsestensä ymmärrettävä, ettei sahaliike meillä ole näyttänyt kylläksi edulliselta että siihen olisi kiinitetty uusia liikevaroja, sekä että halu uusien sahalaistosten perustamiseen, niinkuin jo vuonna 1884 näkyi olevan asian laita, yhä edelleen on huomattavasti ollut vähenemässä. Niinpä on, Keisarillisen Senaatin vahvistamain päätöksien mukaan, vuonna 1885 annettu lupa ainoastaan kolmen pienemmän sahalaistoksen perustamiseen, nimittäin yhden höyrysahan ja 1 vesisahan rakentamiseen Turun ja Porin läänissä sekä yhden vesisahan Hämeen läänissä, jota paitse annettiin lupa siirtää yksi höyrysaha Wiipurin läänissä toiseen paikkaan ja ennen perustettuun jauhomyllyyn yhdistää pyörösahan. Tietävästi ei ole kuitenkaan samana vuonna mitään vanhempaa sahalaistosta lakkautettu, vaikka, niinkuin tunnettukin on, moni sahalaisto on ollut käyttämättä.

Mitä taasen tulee sahatavarain ulosvientiin, niin osottaa Tullin yli-johtokunnassa tehty ja Metsänhoitohallitukselle suosiollisesti annettu yhteenveto niistä lueteloista, jotka näyttävät maasta vietäväksi tullikamareihin ilmoitettujen puutavaroiden lukua, että vuoden kuluessa vietiin maasta:

11,286,896	kuutiojalkaa	battensia,
18,013,266	"	lautoja,
17,268,439	"	lankkuja, sekä
1,753,380	"	laudan ja lankun pätkiä,

jotka määrät tekevät yhteensä 48,321,981 kuutiojalkaa sahattuja tavaroita ja vastaavat 2,842,469⁸/₁₇ miin sanottua mittatoltia, kukin sisältävä 17 kuutiojalkaa.

Koska vientimäärä oli:

vuonna 1880:	3,106,954,83	mittatoltia	=	52,818,232	kuutiojalkaa,
"	1881:	2,276,559,76	"	=	40,368,128 "
"	1882:	2,987,278,20	"	=	50,783,728, ⁹¹ "
"	1883:	2,967,954,17	"	=	50,455,221 "
"	1884:	2,844,523,35	"	=	48,356,897 "

niin näkyy edellä mainitusta luettelosta, että vuonna 1885 sahatuotteiden ulosvientimäärä on ainoastaan 234,460,38 kuutiojalkaa eli 13,791,78 mittatoltia vähempi keskimääräistä vientiä vuosina 1880—1884, jota paitse vuonna 1885 ulkomaille vietyjen eri arvopuu-ainetten kuutiojalkamäärästä, verrattuina vastaaviin kuutiojalkamääriin edellisiltä vuosilta näkyy, että lankkuvarasto, jonka kuutiojalkamäärä ennen tavallisesti on ollut lautojen kuutiojalkamäärää isompi, vaan viimeisinä vuosina on näyttänyt pienentyneen, tosin vielä vuonna 1885 oli viimeksi mainittujen arvopuu-ainetten kuutiojalkamäärää vähempi, mutta että tämä määrä kuitenkin on 1,725,395 kuutiojalkaa isompi lankkujen kuutiojalkamäärää vuonna 1884; tämä seikka osottaa, että sahaliikkeelle on viime aikoina olleiden epämyötäisten myynti-ehtojen takia katsottu edulliseksi, sahatavaroita ulkomaille vietäväksi lajiteltaessa, taasen lisätä isompien ja arvokkaampain puu-ainetten lukua, ja lienee vatedeskin, katsoen Suomenmaan etäisyyteen ulkomaitten myyntipaikoilta ja siitä johtuviin korkeempiin kuljetuskustannuksiin, välttämätöntä vaarinottaa, jotta sahaliikettä voitaisiin edulla harjoittaa.

Ja koska jokseenkin todenmukaisesti voitane otaksua että, ulosvientiin kelpaavia sahatavaroita valmistettaessa, yhteen mittatolttiin keskimäärin tarvitaan kaksi sen suuruista sahatukkia, kuin nämät tukit kruununmetsissä tavallisesti ovat, niin olisi vuoden 1885 ulosvientimäärää varten käytetty noin 5,684,938 sahatukkia; tästä määrästä on lähemmin 12 prosenttia ollut kruununmetsistä samana vuonna ulosannetuita sahattavia puita, joita oli 595,829 sahatukkia, 58,019 hylkytukkia ja latvusta, 8,447 tuulen kaatamaa puuta ja kuivasta, sekä 7,157 puomipuiksi myytyä sahatukkia, eli yhteensä 669,452 saharhettä.

Vertailua varten mainittakoon lopuksi että vastaava prosenttiluku
vuonna 1880 oli 8 prosenttia,

"	1881	"	10	"
"	1882	"	13	"
"	1883	"	10	"
"	1884	"	7,5	"

joista prosenttiluvuista, yhdessä vuoden 1885 prosenttiluvun kanssa, saadaan keski-
määräiseksi prosenttiluvuksi kultakin vuodelta 10 prosenttia.

Helsingissä, Metsänhoitohallituksessa, 31 päivänä Joulukuuta 1886.

A. af Forselles.

K. J. Numell.

Ote Kemin tarkastuspiirin pääkirjasta vuonna 1885.

[illegible]

Ote Iin tarkastuspiirin pääkirjasta vuonna 1885.

[illegible]

[illegible]

Ote Kuopion läänin tarkastuspiirin pääkirjasta vuonna 1885.

[illegible]

Ote Wiipurin läänin kruununmetsien hallinnon pääkirjasta vuonna 1885.

[illegible]

Ote Lintulan kruununmetsä-alan hoidanto-tileistä vuonna 1885.

Tappiota.		Voittoa.		Yhteensä tuloja.				T u l o j a.												Yhteensä menoja.				M e n o j a.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
								Ulosannettuja metsäntuotteita.				Palkintoja puutavaroista.	Vuokralle annettuja niittuja kuormamaita.	Vuokramaksuja.		Kaikenlaisia tuloja.	M.	p.	M.					p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	Yhteensä päivätoita.	Päiväpalkkoja.		Metsänhoito-henkilökunnan palkat.	M.	p.	Metsävarojain palkat.	M.	p.	Yhteensä päivätoita.	Päivätoita käytetty.		Metsäperkaamiseen.	Puiden leimaamiseen.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Lehtipuun vesoja; kappaletta.	Poltto- ja sysipuita; kuutiosyitä.	Hirsia; kappaletta.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.			p.	M.					p.	M.	p.	M.											p.	M.								p.	M.			p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.

Ote Mikkelin hoito-alueen pääkirjasta vuonna 1885.

Tappiota.		M.	p.
		4,071	15
Voittoa.		M.	p.
		—	—
Yhteensä tuloja.		M.	p.
		2,490	23
Kaikenlaisia tuloja.		M.	p.
		2,001	10
Torpanverojen rahantarvo.		M.	p.
		451	25
Rahassa.		M.	p.
		250	—
Jyvässä		Kappaa.	Tynnyriä.
		—	—
Laidunmaksuja.		M.	p.
		5	50
Laidunta seuraavalle eläin- luvulle.		M.	p.
		11	—
Tuloja puutavaraisista.		M.	p.
		32	38
Ulosannettuja kuivia puita; kappaletta.		M.	p.
		22	—
Yhteensä menoja.		M.	p.
		6,561	38
Kaikenlaisia vähennyksiä ja kustannuksia.		M.	p.
		779	99
Metsänvartiain palkat.		M.	p.
		1,056	—
Metsänhoitoajan palkka.		M.	p.
		3,750	—
Päiväpalkkoja.		M.	p.
		975	39
Yhteensä päivätoita.		M.	p.
		778 ¹ / ₄	—
Istutuksiin taimien haittain hoitoon y. m.		M.	p.
		183 ² / ₃	—
Viljelys-alojen perkaa- miseen.		M.	p.
		110 ⁷ / ₁₂	—
Aittasatoihin.		M.	p.
		33	—
Puiden karsimiseen.		M.	p.
		186	—
Apurahavennuksiin.		M.	p.
		47	—
Ravitöiden y. m. huonei- den korjaamiseen.		M.	p.
		193	—
Linjan avaamiseen ja tietetöön.		M.	p.
		25	—

Luettelo, joka osoittaa maa-alojen laajuutta Suomenmaan tarkastuspiireissä y. m.
vuonna 1885.

Tarkastuspiiri tahi muu hoidanto-alue.	Maanalaan yhteensä.	Koko maanalaan kuuluu:						Koko maanala on kruunpuistoksi julistettu.
		Viljelysmaita:			Kuivaa metsämaata.	Soita, nevoja ja hylkymaita.		
		Peltoa.	Niittua.	Kytömaata.				
T y n n y r i n a l a a.								
Kemin	19,521,701,00	302,00	3,345,00	—	11,197,837,00	8,320,217,00	584,63	
Iin	3,814,651,94	490,91	9,784,99	33,43	1,695,020,56	2,109,322,05	149,548,38	
Oulujärven	2,660,871,29	868,38	2,266,25	117,50	1,445,694,93	1,212,424,23	320,727,36	
Waasan läänin	805,340,03	1,839,44	5,846,91	2,991,80	397,736,01	396,925,87	38,422,69	
Kuopion läänin	1,042,105,75	768,36	2,798,03	112,13	530,047,34	508,379,89	536,438,52	
Wiipurin läänin kruununmaat	443,051,65	69,31	1,772,73	—	209,505,72	231,703,89	426,042,77	
Lintulan	47,127,01	18,91	57,90	—	35,000,00	12,050,20	—	
Mikkelin hoito-alue	40,502,08	41,99	52,01	35,44	28,410,18	11,962,46	11,932,14	
Evon ja Wesijaon kruununpuistot.	18,724,74	145,35	373,60	2,89	11,012,00	7,190,90	18,724,74	
Turun-Hämeenlinnan läänien tarkastuspiiri ja Yläneen y. m. pitäjien kruununmaat	512,845,30	2,407,76	9,380,19	1,191,14	280,311,57	219,554,64	375,004,08	
Yhteensä	28,906,920,79	6,452,41	35,677,61	4,484,33	15,830,575,31	13,029,731,13	1,877,425,31	

Muist. Ylläseisovista kruununmaan-aloista on 27 miljonan tynnyrinalan vaiheella vielä käyttämätöntä maata, jota asetuksenmukaisesti asianomaisten Kuvernöörien tulee käyttää osin uudistalojen perustamiseen ja osin kruununpuistoiksi, jos tarve niin vaatii. Ja on kertomuksessa ilmoitettu, erittäin jokaisesta tarkastuspiiristä tahi muusta hoidanto-alasta, mitkä osat vielä mainituista kruununmaanalaisista eivät ole tai eivät ole voineet olla hakkuun alaisina, tahi myöskin joidenka kasvava metsä on niin keho, ettei myynti-hakkuusen niillä ole voitu ryhtyä.

Yhteenpano Suomenmaan kruununmetsissä palaneiden alojen laveudesta vuonna 1885.

Tarkastuspiiri tahi muu hoidanto-ala.	Kulovalkeain lukumäärä.	Palo-aloja, tynnyrin- maata.	Paloalojen laajuus kultakin sadalta tarkastuspiirin tahi hoidanto-alan la- veudesta.
Kemin	4	753	0,0039
Iin	6	439	0,0115
Oulunjärven	23	1,753,50	0,0659
Waasan läänin	4	14	0,0017
Kuopion läänin	9	210,18	0,0201
Wiipurin läänin kruununmaat	7	65,75	0,0148
Lintulan	12	113,75	0,2414
Mikkelin hoito-alue	ei ainoaa- takaan. samoin.		
Evon ja Wesijaon kruununpuistot			
Turun-Hämeen läänien tarkastuspiiri ja Yläneen y. m. pitäjien kruununmaat	10	542,10	0,1057
Yhteensä	75	3,891,28	0,0134

**Yhteenveto, joka osoittaa Suomenmaan kruununmetsistä luvattomasti otettujen metsäntuotteiden
lukumäärä vuonna 1885.**

Tarkastuspiiri tahi muu hoidanto-ala.	Haaskuiden lukumäärä.	Haaskatuista metsäntuotteita.																															
		Pare-puita.		Aitaus-puita.	Nuoria puita, kuormaa.	Pientä puita, kuormaa.	Vitsvoja.		Lehtiä.		Jäkälä, kuormaa.																						
		Kuormaa.	Kappaletta.				Kuormaa.	Kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.		Kuormaa.	Kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.																		
		Paruja, kappaletta.	Saha-tukkipuita, kappaletta.	Sahatukkeja, kappaletta.	Rakennushirsit, kappaletta.	Kuivia puita.	Kuormaa.	Kappaletta.	Koivupuita, kappaletta.	Kuusipuita, kappaletta.	Ratatelot, kappaletta.	Polttopuita, kuutiosyltä.	Tervaksia, kuutiosyltä.	Katopalkkeja, kappaletta.	Veistopuita, kuormaa.	Pienempiä puita, kappaletta.	Lautan kiintyspuita, kappaletta.	Aitopuita, kappaletta.	Hankipuita, kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.	Kuormaa.	Kappaletta.		
Kemin	64	—	—	317	708	—	—	—	—	—	—	20,5	3,50	—	—	—	500	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Iin	104	61	—	5,380	230	4	—	—	—	—	—	—	69,25	100	—	—	—	—	—	6	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oulunjärven	30	—	—	1,147	143	—	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Waasan läänin	63	6	—	225	73	—	—	—	—	—	23	6	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kuopion läänin	15	—	145	1	—	—	9	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
Wiipurin läänin kruununmaat	5 (ei ai-noata-kaan.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lintulan		5	(Vähänarvoista)	kapi	net	ta)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mikkelin hoito-alue		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Evon ja Wesijaon		samoin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun-Hämeen läänien tarkastuspiiri ja Yläneen y. m. pitäjäen kruununmaat.	92	1	—	436	67	—	—	—	—	—	—	17	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Yhteensä	373	68	145	7,506	1,221	4	9	2	2	23	46,5	72,75	100	1	5	500	160	50	9	4	126	1	4	6	310	2	300	7	3	10	—	—	